

Program Europejskiej Partii Ludowej

Przyjęty na kongresie EPL w Bukareszcie,
17 i 18 października 2012 roku

Preambuła

001. Unia Europejska i jej państwa członkowskie stoją przed szeregiem poważnych i bezprecedensowych wyzwań. Z drugiej strony otwierają się przed nimi również nowe, istotne możliwości. Jeśli nie odpowiemy na te wyzwania, a możliwości nie wykorzystamy, Europie może grozić permanentny kryzys, stagnacja i regres. Lecz jeśli podejmiemy wyzwanie i dobrze wykorzystamy nasz potencjał, możemy wyjść z kryzysu i poprowadzić Europę w kierunku umocnienia i zwiększenia dobrobytu.

002. Nasze grono polityczne stanowi siłę napędową integracji europejskiej. W 1976 roku europejscy chrześcijańscy demokraci założyli Europejską Partię Ludową. Była to pierwsza partia europejska, zrzeszająca polityków o poglądach centrowych i centroprawicowych. Po zakończeniu zimnej wojny dwadzieścia lat temu przyczyniliśmy się do zbudowania podstaw zjednoczonej i wolnej Europy. W latach 90. nastąpiło umocnienie integracji. Rozpoczęły się także przygotowania do szybkiego rozszerzenia instytucji europejskich i atlantyckich. W tej dekadzie dominowały optymistyczne nastroje względem rozprzestrzeniania się demokracji liberalnej i społecznej gospodarki rynkowej na całym świecie. EPL stała na czele tych przemian. Przyjęty na kongresie ateńskim w 1992 r. program podstawowych priorytetów partii był obrazem ducha przemian. Podobnie przyjęta w 2001 r. w Berlinie deklaracja pt. „Unia wartości” stanowiła odzwierciedlenie rosnącego grona członków EPL w przededniu przystąpienia demokratycznych krajów Europy Środkowej i Wschodniej do Unii.

003. Wiele krajów świata wciąż boryka się z problemami ubóstwa, przemocy, braku poszanowania godności i praw człowieka. Ponadto, w pierwszej dekadzie XXI wieku pojawiły się nowe wyzwania. Patrząc w perspektywie globalnej, Zachód stanął w obliczu niespotykanej i wciąż rosnącej konkurencji ze strony wschodzących potęg gospodarczych. W niektórych krajach szerzą się idee demokratyczne, lecz w innych mamy do czynienia z zamaskowanym autorytaryzmem, gdzie uwydatniają się idee

fundamentalistyczne i antyzachodnie. W tej sytuacji potrzebne jest jeszcze ściślejsze partnerstwo transatlantyckie. Zmiany klimatu, degradacja środowiska naturalnego, wyczerpywanie zasobów naturalnych, fale migracji, zmienność globalnego rynku, upadłe państwa, terroryzm i międzynarodowe siatki przestępcze — rozwiązanie tych problemów wymaga lepszej współpracy na poziomie globalnym.

004. Po zakończeniu długiej i złożonej reformy swoich struktur, Unia Europejska staje obecnie przed koniecznością znaczącej poprawy zarządzania gospodarczego i ładu politycznego. UE musi również odzyskać konkurencyjność, zapewnić trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, a także kontynuować wysiłki na rzecz zwiększenia zaufania obywateli do instytucji unijnych oraz projektu zjednoczonej Europy. Borykające się z wieloma problemami demograficznymi UE i jej państwa członkowskie wkraczają w erę redukcji zadłużenia na niespotykaną dotąd skalę. Wśród wspomnianych problemów można wymienić starzenie się populacji, konieczność szybszego i skuteczniejszego integrowania ze społeczeństwem dużej liczby imigrantów (często zmiany pociąga za sobą rozwój techniczny), a także oferowania różnorodnych możliwości młodym pokoleniom. Rola społeczeństwa obywatelskiego i organizacji społecznych stanie się ważniejsza niż kiedykolwiek wcześniej.

005. Wszystkim tym wyzwaniom, światowym i europejskim, zbiorowym i indywidualnym, można z powodzeniem stawić czoła w oparciu o podstawowe wartości. Wartości te nie uległy zmianie w ciągu ostatniego dwudziestolecia. Od 2000 roku liczba partii członkowskich EPL prawie się podwoiła. Stało się tak szczególnie za sprawą partii centrowych i centroprawicowych z Europy Środkowej i Wschodniej, które przystępując do EPL, zwiększyły polityczną różnorodność naszego grona i wniosły nowe idee wynikające z ich doświadczeń historycznych. Przyczyniwszy się do wyzwolenia swoich krajów z jarzma komunizmu, kraje te są bardziej świadome, iż takie wartości jak wolności i praw człowieka nie można brać za pewnik i należy bronić ich na co dzień. W naszym gronie politycznym, które jest obecnie najszersze w historii, potwierdzamy nasze poparcie dla wspólnych, podstawowych wartości EPL.

006. Wyznajemy takie wartości jak: godność życia ludzkiego na każdym etapie jego istnienia, wolność i odpowiedzialność, równość i sprawiedliwość, prawda, solidarność

i pomocniczość. Punktem wyjścia jest dla nas chrześcijański obraz człowieka, a ostatecznym celem — realizacja dobra wspólnego. By wprowadzić te wartości w życie, niezbędne jest silne społeczeństwo obywatelskie. W dążeniu do jego budowy kierujemy się rozumem i doświadczeniem historycznym. Potrzeba ciągłych zmian motywuje nasze polityczne i społeczne wybory, zaś właściwe wykorzystanie dostępnych instrumentów służy realizacji tych zmian. Mamy szacunek do historii oraz do sposobu uznawania i wypracowywania interpretacji naszych wartości.

007. Jesteśmy przekonani, że bez silniejszej Unii Europejskiej nie uda nam się osiągnąć dobra wspólnego ani zrealizować podstawowych wartości. Wyróżniającymi cechami takiej Unii są demokracja liberalna i społeczna gospodarka rynkowa. Silniejsza Unia Europejska wymaga ściślejszej współpracy, a w niektórych kwestiach — utrzymania i rozszerzenia zastosowania metody wspólnotowej w procesie decyzyjnym UE. Poparcie dla projektu europejskiego wśród obywateli będzie kluczem do przyszłego sukcesu. Ponieważ młodsze pokolenia często postrzegają pokój, dobrobyt i bezpieczeństwo jako coś oczywistego, powinniśmy skuteczniej uświadamiać ludziom, że obecne czasy pokoju i dobrobytu, największego od czasu zakończenia II wojny światowej, są wynikiem prowadzenia mądrej i odważnej polityki, która doprowadziła do powstania i dalszego rozwoju Unii Europejskiej. Powinniśmy jednocześnie wyjaśnić, że korzyści gospodarcze wynikające z integracji europejskiej znacznie przewyższają koszty.

008. W połączeniu te podstawowe wartości i instrumenty tworzą spójną całość, która wyróżnia nas na tle wszystkich konkurentów politycznych. Socjalizm i radykalny ekologizm nie nadają takiego samego priorytetu wolności, odpowiedzialności i pomocniczości. W libertarianizmie nie ma miejsca na solidarność i wiążące się z nią wartości. Populizmu i radykalnego ekologizmu nie da się pogodzić z postępowaniem, demokracją i społeczną gospodarką rynkową. Populizm, nacjonalizm i eurosceptycyzm nie przystają do wizji silnej i sprawnej Unii Europejskiej, zdolnej do pokonywania wyzwań przyszłości.

009. Unia Europejska stanęła w obliczu poważnego kryzysu gospodarczego, u którego podstaw leżą dziesięciolecia nadmiernych wydatków, brak konkurencyjności niektórych państw członkowskich, wadliwe praktyki i brak regulacji rynków

finansowych, a także nieodpowiednie mechanizmy rozwiązywania podstawowych problemów na poziomie państw członkowskich i Unii Europejskiej. Aby powrócić na ścieżkę trwałego wzrostu gospodarczego i zapewnić dostatnią przyszłość całej Unii, musimy sprawić, aby pracowało więcej ludzi, i to pracowało dłużej. Można to osiągnąć tylko w oparciu o wartości cenione przez nasze grono polityczne. Musimy dalej rozwijać unię gospodarczą i walutową, wzmocnić zarządzanie gospodarcze i stworzyć lepsze, skuteczniejsze instrumenty koordynacji w polityce fiskalnej i transgranicznej polityce społecznej. Będziemy również musieli stale pracować nad zwiększaniem swej konkurencyjności na globalnych rynkach, a także nad wykorzystaniem niezagospodarowanego potencjału wzrostu i uwolnieniem nadmiernie chronionych i rozdrobnionych rynków od zbędnych regulacji i biurokracji. Wiemy, że nie będzie to łatwe, ale jeśli nasze grono nie sprostą tym wyzwaniom, to nikt inny tego nie zrobi.

010. Dwadzieścia lat temu Europa zatriumfowała. W międzyczasie pojawiły się nowe zagrożenia, lecz dokonał się ogromny postęp w budowie stabilniejszej i lepiej prosperującej Europy. Nasze grono zawsze będzie odgrywało wiodącą rolę w tym procesie. Byliśmy i będziemy w stanie to robić, stosując się do naszych podstawowych wartości, a jednocześnie dopasowując nasze strategie do wyzwań dnia dzisiejszego i jutrzejszego. Naszym zadaniem jest wzmocnienie poczucia celu i kierunku w Europie, a także potwierdzenie tych wartości oraz stosowanie ich w przypadku pojawiających się problemów i szans. Na bazie podstawowych wartości powinniśmy opracowywać strategie polityczne, które pomogą Unii Europejskiej w przezwyciężeniu tego trudnego okresu w historii. Razem możemy zbudować stabilną, wolną i dostatnią Europę, bezpieczną dla naszych dzieci i pożyteczną dla świata.

Część I: Wartości

Koncepcja człowieka

101. My, partie członkowskie EPL, potwierdzamy niezbywalną godność każdego człowieka od początku i na każdym etapie jego istnienia. Człowieka postrzegamy jako podmiot, a nie przedmiot historii. Uznając wartości judeochrześcijańskie i dziedzictwo grecko-rzymskie za podstawę, traktujemy każdego mężczyznę i każdą kobietę jak unikalną istotę ludzką, która jako osoba jest niezastąpiona, całkowicie nieredukowalna, wolna z natury i otwarta na transcendencję. W szczególności stwierdzamy, że wszyscy mężczyźni i wszystkie kobiety mają tę samą naturalną godność i znaczenie, a zatem są równi sobie z natury. Dzielą również te same prawa i obowiązki.

102. Wysoce cenimy właściwą równowagę między tradycją a nowoczesnością, uważamy *de facto*, że się uzupełniają. Z jednej strony szanujemy instytucje i wartości kształtujące europejską historię oraz stabilność i spójność europejskiego społeczeństwa. Z drugiej kierujemy się dwiema podstawowymi koncepcjami stojącymi u podstaw nowoczesności: są to postęp, który oznacza możliwość i konieczność pracy na rzecz budowania lepszej przyszłości poprzez ciągłe zmiany, oraz europejskie oświecenie, ponieważ zakłada ono odwoływanie się do rozsądku w celu wyzwolenia się od wszelkich narzuconych samemu sobie ograniczeń.

103. Ludzie są wolni, odpowiedzialni i współzależni, a zatem biorą udział w budowie i ulepszaniu społeczeństwa.

104. Wolność jest wpisana w naturę człowieka. Oznacza to, że każda osoba ma prawo i obowiązek ponoszenia pełnej odpowiedzialności za swoje czyny, a także współdzielenia odpowiedzialności za integralność tworzonego świata wobec swoich sąsiadów i Ziemi.

105. Postęp jest wynikiem wielu prób osiągnięcia dobra wspólnego różnymi drogami, metodą prób, błędów i dialogu. Człowiek, który jest z natury omylny, nie może od razu poznać prawdy. W związku z tym należy uznać za niemożliwe opracowanie, a tym

bardziej wprowadzenie w życie, koncepcji społeczeństwa idealnego, wolnego od cierpień i konfliktów. Odrzucamy wszelkie formy totalitaryzmu opierające się na takim dążeniu. Każdy człowiek może posiadać i zmieniać własną koncepcję dobra, a także dążyć do jej wypracowania. Ustrój demokratyczny z równym szacunkiem i troską traktuje osoby mające odmienne koncepcje dobra, pod warunkiem że wyrażają je zgodnie z wartościami tolerancji i demokracji.

106. Myśl i działania polityczne EPL opierają się na wartościach podstawowych, współzależnych, o równym priorytecie i powszechnym zastosowaniu. Są to wolność i odpowiedzialność, fundamentalna równość, sprawiedliwość, prawda i solidarność, a także pomocniczość. Wartości te uważamy za uniwersalne, niewyłączne dla kręgu cywilizacji zachodniej, choć historycznie wywodzą się z Zachodu i rozwinęły się poprzez dialog z innymi kulturami. W szczególności dotyczy to równości kobiet i mężczyzn, rozdziału między władzami państwowymi a instytucjami religijnymi, rozdziału władz, demokracji i rządów prawa.

Wolność i odpowiedzialność

107. Od ponad dwóch dekad żyjemy w zjednoczonej i wolnej jak nigdy dotąd Europie. Częściowo jest to zasługa procesu integracji europejskiej, której sukces przekroczył wszelkie oczekiwania. Ale przyczyniło się do tego również wyzwolenie Europy Środkowej i Wschodniej spod jarzma totalitarnego systemu komunistycznego, zaś części Europy Południowej — spod rządów autorytarnych. Takie doświadczenia jak wykorzenienie totalitaryzmu i dyktatury, niedostępność podstawowych praw osobistych i politycznych, a także walka o wolność z narażeniem życia i szczęścia osobistego wzbogaciły całą Europę. Umocniło to w naszym gronie politycznym nieodzowną potrzebę obrony wolności człowieka. Niezmiennie sprzeciwiamy się rządóm totalitarnym i autorytarnym. Partie działające w byłych krajach komunistycznych nie powinny ustawać w dążeniu, nawet po 20 latach, do wdrażania i utrzymania wartości demokratycznych, czy to ze względu na głęboko zakorzenione tradycje autokratyczne, czy pozorne przyjmowanie norm europejskich przez następców byłych partii komunistycznych.

108. Jesteśmy przekonani, że prawdziwa wolność oznacza autonomię i odpowiedzialność, nie zaś niezależność połączoną z nieodpowiedzialnością. Podstawowym warunkiem zaistnienia prawdziwej sprawiedliwości i solidarności jest akceptacja wolności przez wszystkich ludzi.

109. Zgodnie z tą koncepcją każdy ponosi odpowiedzialność za kształtowany przez siebie świat. Pojedyncze osoby, grupy, społeczności, ludy, narody i państwa są zatem odpowiedzialne za swoje działania wobec każdej istoty ludzkiej, żyjącej obecnie i w przyszłości, przy czym wszystkie te istoty stanowią unikalną część tworzonego świata.

110. Z tego powodu EPL pragnie, aby każdy mógł w codziennym życiu cieszyć się niezbywalnymi prawami, uznanymi za powszechnie przysługujące. Oznacza to z jednej strony prawo do rozwoju i pełnego wykorzystywania swoich zdolności, talentów i umiejętności, a z drugiej obowiązek stosowania ich w służbie na rzecz wspólnoty, jak również kierowania się sprawiedliwością i solidarnością w stosunkach z innymi.

111. Źródłem legitymizacji władzy jest konieczność zapewnienia właściwych warunków do rozwoju osobistego człowieka, zarówno indywidualnego, jak i w ramach społeczności. Publiczne i prywatne organy władzy na każdym szczeblu muszą zatem chronić ogólny interes i dobro wspólne ludzkości, ze szczególnym uwzględnieniem najuboższych i najbardziej bezbronnych w każdej sytuacji.

112. Dobra wspólnego nie należy mylić z sumą indywidualnych interesów. Interesy te muszą jednak zawsze cechować się poszanowaniem dla praw każdej osoby — osobistych, obywatelskich i politycznych, gospodarczych i społecznych, religijnych, kulturowych i zbiorowych.

113. Prawo narodów do samostanowienia i swobodnego korzystania z uzasadnionych praw nie może być podstawą do uniemożliwiania komukolwiek korzystania z jego podstawowych praw ani nie może sprowadzać ludzi na drogę przemocy.

114. Zdaniem EPL szacunek dla wolności i równości innych osób powinien przejawiać się również w sposobie prowadzenia wzajemnych interesów, dyskusji i komunikacji, zwłaszcza w debatach publicznych, niezależnie od poglądów i przekonań innych

osób, a także w sposobie odnoszenia się do innych grup, ich przekonań, mniejszości i instytucji.

115. Uważamy za konieczne poszanowanie prawa do odmowy działania sprzecznego z własnym sumieniem.

Godność i podstawowa równość

116. Wszyscy mają równe prawa, ponieważ zostali obdarzeni tą samą godnością wpisaną w naturę ludzką. W związku z powyższym, w relacjach z innymi granicę wolności każdego człowieka wyznacza szacunek dla wolności i godności innych, który wynika z założenia podstawowej równości. Pomimo różnic w zakresie zdolności, talentów i umiejętności, każda osoba musi mieć możliwość rozwoju osobistego w warunkach wolności i równości, bez względu na swoje pochodzenie, płeć, wiek, rasę, orientację seksualną, narodowość, religię, przekonania, status społeczny czy stan zdrowia.

Sprawiedliwość

117. Z pojęcia sprawiedliwości wynika, że należy zawsze zapewnić warunki niezbędne do korzystania z wolności, zarówno osobom jak i społecznościom, w zależności od ich charakteru i celów. Charakterystyczną cechą sprawiedliwości jest przypisywanie każdej osobie należnych obowiązków oraz aktywne dążenie do wyrównywania szans oraz poziomu życia w społeczeństwie opartym na wzajemnym poszanowaniu. Na państwie, partnerach społecznych i społeczeństwie obywatelskim spoczywa obowiązek zapewnienia sprawiedliwości społecznej na drodze przepisów, współpracy i partycypacji na wszystkich poziomach — prywatnym, krajowym i międzynarodowym.

118. Jednym z wymiarów sprawiedliwości jest poszanowanie prawa i jego bezstronne stosowanie. Obywatele muszą być równi wobec prawa. Przepisy ustawowe ciągle ewoluują zgodnie z dynamiką postępu cywilizacyjnego i technicznego, ale zawsze muszą cechować się poszanowaniem godności i praw człowieka. Ponadto przepisy te muszą dobrowolnie akceptować ludzie i społeczności.

119. Przepisy ustawowe powinny ewoluować w oparciu o powszechne poszanowanie podstawowych i niezaprzeczalnych praw człowieka, jak określono w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z 1948 roku, w Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 1950 roku oraz Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej zatwierdzonej w traktacie lizbońskim z 2009 roku.

120. Sprawiedliwość nie może być arbitralna lub mylona z dyktaturą większości. Sprawiedliwość wymaga poszanowania mniejszości. Żadna większość nie może zabronić swobodnego korzystania z praw mniejszości, a to z kolei pociąga za sobą rezygnację ze stosowania środków i polityki niezgodnej z podstawowymi prawami człowieka.

Solidarność

121. Sprawiedliwość i solidarność są nierozdzielnie ze sobą związane. Solidarność oznacza bycie świadomym współzależności i wzajemnych powiązań między osobami, ponieważ wszystko to, co przytrafia się jednej osobie ma również wpływ na innych. Pod pojęciem solidarności rozumiemy także praktyczne działania, dzielenie się, skuteczną pomoc oraz prawa i obowiązki w odniesieniu do osób i społeczności.

122. Solidarność to wspólna odpowiedzialność: ludzie silni powinni pomagać tym w potrzebie, a ci z kolei powinni sami postarać się o poprawę swej sytuacji na tyle, na ile pozwalają im własne umiejętności.

123. Uznając jedność ludzkości w czasie i przestrzeni, koncepcję tę postrzegamy nie tylko na poziomie horyzontalnym, jako solidarność ludzi reprezentujących różne pokolenia i części świata, ale także na poziomie wertykalnym, odnosząc się do uzasadnionych interesów przyszłych pokoleń i uwzględniając poszanowanie tworzonego świata.

124. Solidarność zaczyna się w domu, w rodzinie i jest nieodzowna dla dobra wspólnego społeczności, narodów i całej UE. Zasada pomocniczości wymaga zrównoważenia solidarności z pojęciami indywidualnej odpowiedzialności i

samorealizacji. W dobie globalizacji solidarność i odrzucenie chciwości są wyrazem przyjęcia koncepcji światowego dobra wspólnego. Potrzeba solidarności europejskiej wynika z współzależności państw członkowskich UE i ich wspólnych losów politycznych. Zinstytucjonalizowana solidarność państw członkowskich UE powinna jednak zobowiązywać je do przyjęcia swoich obowiązków prawnych.

Poszanowanie integralności Ziemi i tworzonego świata

125. Sprzeciwiamy się nieuzasadnionej i niesprawiedliwej eksploatacji ziemskich zasobów, bez poszanowania dla ograniczonej zdolności przyrody do samoregeneracji. Nasza koncepcja człowieka zachęca do odpowiedzialnego korzystania z zasobów Ziemi w celu zaspokojenia potrzeb oraz poprawy warunków i jakości życia wszystkich ludzi, a przy tym do zapewnienia zrównoważonego rozwoju w celu ochrony uzasadnionych interesów przyszłych pokoleń. Oznacza to zaniechanie stosowania polityk i praktyk, których przyszłych konsekwencji nie możemy przewidzieć, zgodnie z zasadą ostrożności. Promujemy nowe technologie, badania naukowe i innowacje, ponieważ są one kluczem do zrównoważonego rozwoju. UE powinna odgrywać wiodącą rolę w tej dziedzinie.

126. Dlatego powinniśmy z pełnym zaangażowaniem spełnić swój osobisty, narodowy i europejski obowiązek, jakim jest rozwiązanie problemu zmian klimatu, a także powinniśmy pracować na każdym szczeblu, aby zapobiec dalszemu pogłębianiu tego problemu oraz aby przystosować się do konsekwencji zmian klimatu.

127. Wysokie standardy środowiskowe i społeczne są konieczne do stworzenia dobrych warunków do życia. Wierzymy w zdrowy rozsądek ludzi. Prawo powinno tworzyć odpowiednie ramy do podejmowania świadomych i uzasadnionych decyzji.

Pomocniczość i różnorodność

128. Demokracja jest naszym zdaniem nieodzowna w życiu ludzi jako obywateli, a także niezbędna dla dobrobytu społeczeństwa. Demokracja zawsze opiera się na rządach prawa, na rozdziale władz i wolnych wyborach. Udział obywateli w życiu publicznym oraz w decyzjach dotyczących wszystkich stanowi nieodłączny element

demokracji. Uważamy, iż bez udziału obywateli na każdym szczeblu nie da się osiągnąć prawdziwej demokracji.

129. Zasada pomocniczości oznacza, że władzę należy sprawować na tym szczeblu, na którym jest ona najbardziej skuteczna i najbliższa obywatelowi, pod warunkiem, że można ją efektywnie sprawować. Polityki, środki i ramy prawne najskuteczniej działające na szczeblu europejskim powinny zostać przeniesione na poziom unijny. Natomiast zadań, które można w sposób właściwy wykonać na niższym szczeblu nie wolno przenosić na wyższy szczebel. Władza na wszystkich szczeblach w UE musi w sposób przejrzysty współpracować przy wykonywaniu tych zadań.

130. Ograniczenia wynikające z zasady pomocniczości wpływają również na specyficzny rozdział władz, zapobiegający ich nadmiernej koncentracji. Zakładamy mocny system oddolny, u którego podstaw stoją umotywowane jednostki, rodziny i ich organizacje, lokalne społeczności, miasta, regiony i państwa członkowskie, a którego zwieńczeniem jest Unia Europejska.

131. W razie pogwałcenia przez rządy podstawowych praw człowieka międzynarodowa wspólnota państw ma obowiązek powzięcia odpowiednich środków zapobiegawczych w oparciu o traktaty, konwencje, umowy i inne dokumenty, a nawet w oparciu o skodyfikowane zobowiązanie do interwencji, korzystając z coraz to surowszych, lecz proporcjonalnych środków, mających na celu przerwanie łamania praw i podlegających ścisłej międzynarodowej, demokratycznej kontroli.

132. Racją bytu suwerennych państw jest dbanie o dobro wspólne, dobrobyt i rozwój zamieszkujących je ludzi, a także obrona i przywracanie międzynarodowego porządku prawnego w oparciu o poszanowanie godności ludzkiej. Oznacza to również, że państwa powinny dzielić się suwerennością w organizacjach ponad- i międzynarodowych wtedy, gdy nie mogą same podjąć skutecznych działań. Wówczas powinny połączyć swe siły w ramach międzynarodowych i globalnych partnerstw oraz konwencji.

Nasza wizja społeczeństwa

133. Wyznawane przez naszą partię wartości mają stanowić kierunkowskaz w sferze ładu politycznego, a także w sferze gospodarczej, społecznej i kulturowej.

134. Rozwój gospodarczy, budowany w oparciu o wkład każdej osoby, nie może promować dobrobytu i pokoju, jeśli nie podzielimy się owocami tegoż rozwoju w celu polepszenia warunków bytowych i szans rozwoju dla wszystkich ludzi. Z tego powodu jesteśmy zwolennikami społecznej gospodarki rynkowej i wspieramy oraz rozwijamy zrównoważone systemy oparte na solidarności i odpowiedzialności.

135. Należy zachować ostrożność wobec ryzyka niewłaściwego wykorzystania potęgi gospodarczej, co może doprowadzić do ograniczenia wolności, wystąpienia nierówności lub niesprawiedliwości. Istotne jest zatem, aby chronić konkurencję pomiędzy różnymi siłami rynkowymi oraz promować solidarność i sprawiedliwość społeczną.

136. Pomocniczość wyraża się nie tylko w sposób wertykalny w postaci systemu politycznego, ale także w sposób horyzontalny w społeczeństwie, przyjmując założenie, że można zbudować wolne społeczeństwo. Władze publiczne muszą zatem szanować prawa człowieka i podstawowe wolności, uznawać i wspierać względną autonomię grup społecznych oraz nie przejmować prywatnej inicjatywy, o ile nie jest ona zbyt słaba lub nie istnieje w ogóle. Tym samym Europejska Partia Ludowa promuje ideę dynamicznego społeczeństwa obywatelskiego, czemu sprzyja działalność organizacji pozarządowych oraz tworzenie stowarzyszeń. Wierzymy również, że UE powinna pielęgnować bezpośrednie relacje ze stowarzyszeniami producentów, konsumentów, związków zawodowych, izb gospodarczych oraz innych podmiotów socjoekonomicznych i społecznych.

Społeczna gospodarka rynkowa

137. Pojęcie społecznej gospodarki rynkowej powstało w najgorszych dla Europy czasach, w latach 30. i 40. XX wieku, jako antidotum na kryzys, totalitaryzm i wojnę. Jego podstawą były koncepcje i polityki opracowane w XIX wieku oraz pierwszych

dziesięcioleciach XX wieku przez organizacje społeczne i kościoły. Społeczna gospodarka rynkowa to przede wszystkim pojęcie polityczne, które zakłada ochronę ludzkiej wolności poprzez zabezpieczenie i rozwój rynku. Znalazło ono swój najczystszy wyraz w polityce chrześcijańskich demokratów w pierwszych dziesięcioleciach po wojnie w Europie i stanowi podstawową zasadę naszego politycznego grona. Pojęcie to zakłada ład gospodarczy i społeczny, oparty na traktatach, który stara się pogodzić wolność osobistą, prawo własności prywatnej oraz wolną i rynkową konkurencję z prawami społecznymi, interesem publicznym i zrównoważonym rozwojem. Nasze grono polityczne musi ponownie zwrócić uwagę na etykę pracy i przedsiębiorczości, które pozwalają każdemu zarobić na własne utrzymanie. EPL popiera solidny dialog społeczny oraz uznaje istotną rolę partnerów społecznych.

138. Najślabi członkowie naszego społeczeństwa zasługują na solidarność w sytuacji, gdy nie potrafią się samodzielnie utrzymać. Jednak taka polityka nigdy nie powinna stać w sprzeczności z podstawową zasadą osobistej odpowiedzialności w konkurencyjnej gospodarce rynkowej. W obliczu poważnego światowego kryzysu finansowego i gospodarczego oraz w dobie globalizacji gospodarki, naszym głównym priorytetem powinna być promocja i umacnianie zasad społecznej gospodarki rynkowej, zarówno na poziomie europejskim, jak i globalnym. Rynki muszą mieć jak największą swobodę działania, a działania protekcyjnistyczne i nieuczciwe praktyki wymierzone w wolność konkurencji i handlu należy zlikwidować.

139. Społeczna gospodarka rynkowa na poziomie europejskim i globalnym musi być oparta na zasadzie zrównoważenia środowiskowego. Należy w związku z tym poświęcać większą uwagę odnawialnym źródłom energii, stopniowemu wycofywaniu się z produkcji energii ze źródeł nieodnawialnych, efektywności energetycznej, zachowaniu bioróżnorodności, a także ochronie i odnawianiu zasobów naturalnych (wody, powietrza, gleby). Rozwój gospodarczy powinien zatem wspierać powyższe czynniki, które wpływają na podwyższenie jakości życia obywateli.

Religia i polityka

140. My, partie członkowskie EPL, uznajemy istnienie powiązania pomiędzy wartościami chrześcijańskimi wynikającymi z Ewangelii i chrześcijańskiego dziedzictwa kulturowego oraz demokratycznymi ideałami wolności, podstawowej równości między ludźmi, sprawiedliwości społecznej i solidarności. Jednocześnie pragniemy podkreślić rozdział kościoła od państwa oraz potrzebę oddzielenia roli kościoła od roli państwa w społeczeństwie, podobnie jak oddzielenia religii od polityki. Ewangelia to nie program polityczny. Z drugiej strony powyższe rozgraniczenie nie powinno służyć jako uzasadnienie wyłączenia kościołów z domeny publicznej ani nie powinno prowadzić do bagatelizowania potrzeby ciągłego dialogu i interakcji między sferą polityczną a religijną. Dialog ten należy wzmocnić. EPL z entuzjazmem przyjmuje artykuł 17 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i uważa go za narzędzie kluczowe np. w rozwiązywaniu problemu prześladowania chrześcijan i innych grup religijnych na świecie. Wolność religii, obejmująca także prawo do zmiany lub niewyznawania żadnej religii, jest równorzędna z innymi podstawowymi prawami człowieka.

141. W uznaniu grecko-rzymskich i judeochrześcijańskich korzeni naszej cywilizacji oraz oświecenia jako źródła inspiracji, pragniemy być postrzegani jako partia oparta na wartościach, lecz niepowiązana z żadnym wyznaniem. Dotyczy to zarówno tych z nas, którzy wierzą w Boga jako źródło prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna oraz tych, którzy wierzą, że rodzaj ludzki został powołany do tego, aby wnosić wkład w boskie dzieło stworzenia i wolności, jak również tych, którzy nie podzielają tej wiary, ale szanują te same uniwersalne wartości i uznają je za wynikające z innych źródeł.

142. Jeśli doszłoby do odrzucenia, zapomnienia, zaniedbania lub osłabienia tych wartości, Europejska Partia Ludowa nie byłaby niczym więcej jak tylko instrumentem władzy, bez duszy i przyszłości, a jednocześnie odrzuciłaby uniwersalny i oryginalny charakter swego przesłania, opartego na przekonaniu o nieredukowalnej złożoności każdego człowieka i życia w społeczeństwie.

Część II: Nowe wyzwania dla naszych społeczeństw

201. Projekt europejski, którego pionierami i siłą napędową są partie członkowskie EPL, nie został jeszcze ukończony. Powojenna Europa została odbudowana, wojna stała się odległym zagrożeniem, totalitarne kierunki w polityce uległy odwróceniu, a cały kontynent został niemalże zjednoczony i obecnie cieszy się największym pokojem i dobrobytem w historii. Nie wolno jednak spocząć na laurach.

202. XXI wiek niesie ze sobą nie tylko ogromne nowe możliwości, ale również wyzwania i zagrożenia. Problem globalizacji wymaga złożonego podejścia, lecz cała Europa musi dać mocną i jednomyślną odpowiedź. Duże zmiany układu sił w gospodarce i geopolityce wymagają podjęcia nowych, wspólnych wysiłków w kierunku zwiększania innowacji i kompetencji w oparciu o wartości oraz długoterminową wizję i strategię. Zmiany demograficzne, klimatyczne, zagrożenia dla bezpieczeństwa żywnościowego, zmniejszenie bioróżnorodności oraz nowe niedobory sprawiają, że dalekosiężne zmiany są nieuchronne.

203. Wierzymy, że rozwój sytuacji na świecie w ostatnich dziesięcioleciach potwierdził słuszność podstawowych zasad europejskiego modelu społecznego, jak również konieczność dalszego rozwoju owego modelu w celu utrzymania konkurencyjności.

Globalne wyzwania

204. Po pokonaniu totalitaryzmu, stworzeniu warunków do pojednania i zapobieżeniu wojnie w Europie, stanęliśmy przed problemem radykalnego przesunięcia globalnych sił, co zmieniło obraz świata. Pociąga to za sobą daleko idące zmiany demograficzne i gospodarcze. Ponadto bariery kulturowe i finansowe ograniczają gotowość Europy do przyjęcia większych obowiązków w kontekście geopolitycznym. Koniec zimnej wojny oraz skuteczna walka z ubóstwem i zacołaniem w wielu krajach stwarza nowe możliwości pokojowej, międzynarodowej współpracy, a także umocnienia ładu na świecie. Jednak z drugiej strony rosną zagrożenia, których przyczyną są regionalne niepokoje, upadłe państwa, walka o zasoby naturalne, nierozwiązane spory terytorialne, terroryzm, a także nowa i stara broń masowego rażenia w rękach podmiotów państwowych i niepaństwowych. W tym nowym politycznym krajobrazie

Europa musi sobie uświadomić, że może łatwo stracić swój dotychczasowy i ciągle znaczący wpływ na sprawy globalne, mając na względzie również przeniesienie uwagi swego najważniejszego sojusznika, Stanów Zjednoczonych, na inne części świata. Na te szanse i zagrożenia w domenie międzynarodowej i zagranicznej polityki Unia będzie musiała odpowiedzieć w sposób dalekowzroczny, zaangażowany, zdecydowany i oryginalny. Stanowią one kolejne uzasadnienie dla kontynuowania oraz zintensyfikowania integracji europejskiej.

205. Globalizacja oraz społeczeństwo informacyjne zwiększają zależności oraz zagrożenia związane z efektem domina wśród krajów i regionów gospodarczych. Mogą one doprowadzić do pogorszenia sytuacji gospodarczej w znacznie krótszym czasie niż miało to miejsce w przeszłości. Globalizacja i rosnąca współzależność stworzyły bezpośrednie zagrożenia, ale również znakomite szanse, dla gospodarki europejskiej. W wielu częściach świata rośnie siła nabywczą, a także rozszerza się globalny handel, co stwarza nowe okazje dla eksportu europejskich towarów i usług, a jednocześnie podział pracy na świecie przyczynił się do obniżenia kosztu wielu podstawowych produktów dla konsumentów z Europy. Powstały miliony nowych miejsc pracy. Z drugiej strony tenże podział spowodował utratę wielu miejsc pracy na naszym kontynencie. Ponadto, konkurencyjność Europy w skali światowej została wystawiona na niespotykaną próbę, uwzględniając szczególnie naszą strukturę demograficzną, wykształcenie, schematy badań i rozwoju oraz brak mobilności. Dodatkowo boleśnie przekonaliśmy się o tym, że obecne schematy nadmiernych wydatków publicznych i prywatnych, opartych na kredytach i pożyczkach, są nie do utrzymania nie tylko w perspektywie przyszłych pokoleń, ale i w perspektywie krótkoterminowej. Stworzenie waluty euro z pewnością przyspieszyło rozwój gospodarczy w krajach strefy, a jej wycofanie stało się w związku z tym niemożliwe. Odwrót od euro wiązałby się z dramatycznymi i niemożliwymi do opanowania konsekwencjami. Główne pytanie do obywateli i polityków brzmi: czy jesteśmy gotowi i czy chcemy ponieść pełne konsekwencje gospodarcze, finansowe i instytucyjne wynikające z posiadania wspólnej waluty? EPL stoi zatem przed potrójnym wyzwaniem. Musimy przeprowadzić dogłębną i obszerną reformę oraz modernizację naszych gospodarek, tak aby z jednej strony dostosować je do wymogów globalnej konkurencji, a z drugiej strony zrównoważyć przychody publiczne i prywatne z wydatkami, nie powodując spadku koniunktury i

masowego bezrobocia. Jednocześnie naszym zadaniem jest przeprowadzenie reform instytucji, niezbędnych dla zachowania wspólnej waluty.

Uratowanie projektu europejskiego w obliczu powyższych wyzwań będzie wymagało wizji i umiejętności.

206. Rewolucja przemysłowa, wzrost populacji, możliwości technologiczne, a przede wszystkim ogromny wzrost produkcji i konsumpcji należy skonfrontować z tym, co Ziemia jest w stanie przetworzyć, wchłonąć i przyjąć, a w wielu przypadkach okazuje się, że możliwości natury zostały znacznie nadwerżone. Od przywrócenia tej równowagi zależy przetrwanie gatunku ludzkiego, dlatego jest to główne wyzwanie dla tego i przyszłych pokoleń. Ponadto nasze gospodarki już teraz odczuwają ograniczenia wynikające z nadchodzących niedoborów, szczególnie energetycznych. Drastyczne zmiany w schematach produkcji i konsumpcji są nieuniknione, a globalne ocieplenie tylko je przyspieszy.

Z drugiej strony istniejące oraz przyszłe technologie mogą nie tylko stworzyć rozwiązania alternatywne dla trendów w gospodarce i w stylu życia, które na dłuższą metę są nie do utrzymania, ale także zaoferować nowe, obiecujące perspektywy zmian, innowacji, zatrudnienia i wzrostu. Ekologizacja gospodarki stwarza szanse — na poziomie narodowym, regionalnym i globalnym — dla nowych przedsiębiorstw oraz śmiałych rozwiązań problemu niedoborów. Może to przynieść nowe źródło przychodu, zarówno dla społeczeństw krajów rozwiniętych, jak i rozwijających się. Trzecim najważniejszym wyzwaniem jest stworzenie nowego niezbędnego obszaru współpracy europejskiej, ponieważ problemy środowiskowe wymagają rozwiązań ponadnarodowych. Większość z nich wymaga podejścia globalnego, w którym to promocja wizji i interesów Europy nie będzie skuteczna bez solidnych, ujednoliconych i dalekowzrocznych polityk i praktyk.

Spółeczeństwo i kultura

207. Europa zawsze była miejscem rozwoju kultury, racjonalizmu, postępu, wiedzy i humanizmu.

Jako EPL, wierzymy w istnienie wspólnej europejskiej kultury, odmiennej od innych w kontekście globalizacji. Popieramy zatem wzmocnienie takiej struktury społecznej, w której jest miejsce dla rodzin, lokalnych społeczności, stowarzyszeń obywatelskich,

regionów i narodów. Przywiązujemy dużą wagę do osobistej odpowiedzialności obywateli, do równowagi między inicjatywami komercyjnymi a non-profit, w tym również do działań na polu kultury, a także do równowagi między pracą odpłatną i wolontaryjną. Polityka publiczna powinna wspierać powyższe elementy.

208. Należy pielęgnować silne poczucie europejskiej tożsamości jako niezbędny warunek dla stworzenia dynamicznej Unii, bazując przy tym na społecznej, kulturowej i duchowej różnorodności naszego kontynentu. Różnorodność ta obejmuje również wkład religii innych niż judaizm i chrześcijaństwo, np. islamu.

209. Jednocześnie potrzebujemy ochrony i promocji urzędowych języków lokalnych i regionalnych, prawa do edukacji w języku rodzimym w odpowiedniej liczbie szkół, a z drugiej strony — edukacji wielojęzycznej, która pozwala obywatelom Europy łatwo komunikować się ze sobą.

210. Dostrzegamy dużą potrzebę ochrony i pielęgnowania wartości niezwiązanych z interesem czysto komercyjnym, a także promowania współczesnych form wyrazu kulturowego w sferze mediów, w tym nowych mediów, w sferze architektury i planowania przestrzennego, sztuki i literatury. Powinniśmy także pielęgnować dziedzictwo kulturowe oraz wzbogacać je poprzez promocję wymiany kulturowej i mobilności.

Rodzina i demografia

211. Jak stwierdzono w artykule 16 Powszechnej deklaracji praw człowieka, rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Rodzina jest niezastąpiona jako główna instytucja wpajania i pielęgnowania miłości, dobroci, współczucia i solidarności ludzkiej, jednocząc tym samym poszczególne pokolenia. Rodzice i dzieci w rodzinie przyjmują wzajemną odpowiedzialność i solidaryzują się ze sobą. Silna pozycja rodzin stanowi również podstawowy warunek polepszenia wzrostu demograficznego.

212. Zdajemy sobie sprawę z potrzeby wprowadzenia w naszych społeczeństwach nowej równowagi pomiędzy płatną pracą zawodową a opieką nad rodziną, w celu

umocnienia solidarności międzypokoleniowej. Jednocześnie z powodu problemów demograficznych potrzebne jest wydłużenie pracy zawodowej oraz bardziej rozbudowane formy opieki i edukacji dzieci, również w postaci żłobków i innych usług socjalnych, a także w postaci takiej organizacji pracy, która umożliwi pogodzenie życia prywatnego i zawodowego. Dostrzegamy potrzebę podkreślenia pracy rodziców i nauczycieli w ramach polityki społecznej. Wierzymy, że polityka fiskalna powinna wspierać rodziny i solidarność międzypokoleniową.

213. EPL odrzuca aborcję jako metodę planowania rodziny. Promujemy programy i inicjatywy wspierające rodziców i rodziny, tak aby mogły one powitać na świecie każde dziecko, w szczególności w tych przypadkach, gdzie pojawiają się problemy lub nieplanowane ciążę. Nie powinno się wywierać presji społecznej na rodziców, którzy decydują się na przyjęcie dziecka niepełnosprawnego.

214. Wzrost oczekiwanej długości życia Europejczyków, wynikający z postępu technicznego i medycznego oraz zdrowszego trybu życia, to osiągnięcie, które cieszy samo w sobie. Ale ma to również konsekwencje dla systemu ubezpieczeń emerytalnych i zdrowotnych, którymi należy się zająć. Stosunek liczby osób pracujących do osób na emeryturze z całą pewnością będzie jeszcze bardziej niekorzystny. Zwiększenie produktywności tylko częściowo złagodzi tę zmianę, a zatem niezbędne jest podwyższenie średniego całkowitego czasu pracy na tle ogólnej długości życia człowieka. Stale rośnie potrzeba promowania zdrowego stylu życia i profilaktyki zdrowotnej. Zdrowsza i dłużej aktywna populacja przyczyni się do zwiększenia produktywności i konkurencyjności. Jednocześnie Europa musi więcej inwestować w edukację i szkolenia, szczególnie w dziedzinie języków obcych, mobilności pracowników oraz przedsiębiorczości młodych ludzi.

Edukacja i młodzież

215. Edukacja i wiedza mają fundamentalne znaczenie dla Europy, lecz w tej dziedzinie mamy przed sobą jeszcze trochę pracy. W ostatnich latach Europa stanęła przed wyzwaniem budowy gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy. Osiągnięcie celów w zakresie konkurencyjności i potencjału naukowego utrudniają

trendy związane z drenażem umysłów, a także kryzys finansowy. Jednocześnie edukacja stanowi podstawę sukcesu i rozwoju zawodowego.

216. Uważamy, że edukacja i szkolenie stały się obecnie stylem życia oraz zasobem i nigdy przedtem w Europie nie byliśmy tak od nich zależni. W gwałtownie zmieniającym się świecie młodzi ludzie są odpowiedzialni za kształtowanie przyszłości Europy. Jeszcze większym wyzwaniem jest zapewnienie im dobrego startu życiowego poprzez edukację.

Imigracja i integracja

217. Mobilność w ramach UE oraz imigracja spoza Europy stały się faktem. Od wieków zjawiska te wzbogacały Europę. Europejskiej gospodarce potrzebni są wysoko wykwalifikowani pracownicy z całego świata, lecz imigracji nie należy promować jako jedyne rozwiązanie problemów demograficznych. Nie wolno dopuszczać do drenażu umysłów. Podejmowanie decyzji w zakresie dostępu do krajowych rynków pracy leży w zakresie kompetencji państw członkowskich. Oprócz tego zawsze konieczne jest zapewnienie azylu osobom prześladowanym. Imigrantów i uchodźców należy traktować z poszanowaniem, respektując prawa człowieka.

218. Uważamy, że konieczna jest również debata o problemach wynikających z braku integracji oraz nielegalnej imigracji, szczególnie jeśli chodzi o powstawanie tzw. „równoległych społeczeństw” imigrantów, w których nie szanuje się podstawowych wartości gwarantowanych przez nasze konstytucje, m.in. wolności osobistych czy równości mężczyzn i kobiet wobec prawa. Prawa człowieka, wolność i tolerancja muszą być szanowane we wszystkich europejskich społecznościach kulturowych i religijnych. Na terenie Unii nie powinno być miejsca na enklawy, w których obowiązują wyznaniowe systemy sądownicze.

219. Imigranci powinni znać lub nauczyć się języka kraju docelowego; powinni również poznać historię i charakterystyczne cechy nowego środowiska, przestrzegać prawa oraz szanować dziedzictwo kulturowe i podstawowe wartości, a także dzielić prawa i obowiązki obywatelskie wynikające z bycia członkiem lokalnej i narodowej wspólnoty. Przede wszystkim ma to za zadanie umożliwić imigrantom korzystanie z pełni

przysługujących im praw. Z drugiej strony EPL zamierza walczyć z wszelkimi formami dyskryminacji imigrantów. Ludzie mają prawo do postępowania zgodnie ze swoją religią i kulturą w ramach obowiązującego prawa. Należy zwrócić uwagę na problem powstawania gett, które tworzą różne grupy etniczne. Praca stanowi istotny aspekt integracji ze społeczeństwem. Należy promować inicjatywy mające na celu ułatwienie współpracy i integrację imigrantów i ich rodzin z obywatelami państw-gospodarzy.

220. Stworzenie wspólnej polityki azylowej to cel, do którego dążą wszystkie państwa członkowskie UE. Jednak taka polityka musi opierać się na obecnych zasadach obowiązujących w polityce azylowej UE. Polityka ta powinna również przejawiać solidarność z państwami członkowskimi, które mają do czynienia ze szczególnym i nieproporcjonalnie dużym obciążeniem krajowych systemów azylowych, na przykład ze względu na położenie geograficzne lub sytuację demograficzną. W razie wojny, katastrof spowodowanych przez człowieka lub klęsk żywiołowych, UE i jej państwa członkowskie powinny ułatwiać przyjmowanie osób potrzebujących międzynarodowej ochrony ze strony UE. Gdy sytuacja na to pozwala, powinno się zachęcać ich do powrotu.

Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna

221. Jedną z charakterystycznych cech Unii Europejskiej jest spójność pod względem społecznym, terytorialnym i gospodarczym. Spójność odzwierciedla w praktyce zasadę solidarności oraz przekonanie, że nie można zaprowadzić pokoju w społeczeństwie, w którym istnieją zbyt duże lub długotrwałe podziały. Promowanie spójności oznacza usuwanie podziałów pomiędzy państwami, wzmacnianie współpracy transgranicznej, terytorialnej oraz międzyregionalnej, ale również pokonywanie różnic dzielących społeczeństwa w kontekście klasowym, etnicznym, narodowościowym lub wiekowym. Jest to obecnie bardzo utrudnione ze względu na rosnące nierówności i biedę, którym często towarzyszy wzrost bezrobocia, szczególnie wśród młodych ludzi.

222. Obecnie głównym wyzwaniem na poziomie narodowym jest zatrzymanie procesu powstawania nowej podklasy społecznej. Zagrożenie dla spójności społecznej w naszych społeczeństwach stanowią skupione w jednej okolicy bezrobocie, brak

wykształcenia i populacje imigrantów, co często prowadzi do pogorszenia warunków bytowych, radykalizacji, uzależnienia od narkotyków, przemocy i przestępczości. Ponadto zjawiska takie jak bieda, nawet wśród osób pracujących i osób starszych, wymagają zwiększonej uwagi rządów i partnerów społecznych. Mimo że odpowiedzialność w tym zakresie ponoszą rządy krajowe i władze lokalne, wspierane przez inicjatywy społeczne i ruchy samopomocy, UE może pomóc w walce z tymi problemami poprzez stworzenie odpowiednich warunków do zatrudniania i wzrostu gospodarczego, a także poprzez koordynowanie działań w dziedzinie walki z przestępczością i narkotykami.

223. Trzecim wymiarem spójności, obok gospodarczej i społecznej, jest spójność terytorialna. Stanowi ona podstawę do poprawy konkurencyjności wśród państw i regionów.

224. EPL pragnie poświęcać większą uwagę problemowi przedwczesnego kończenia nauki oraz braku wykształcenia u młodych ludzi. W tym zakresie UE ma do spełnienia rolę ważną, lecz uzupełniającą wobec państw członkowskich, i powinna na przykład wspierać programy edukacji, mobilności i uczenia się przez całe życie.

225. EPL potwierdza swoje dążenie do promowania prawa człowieka do kształcenia oraz rodzicielskiego prawa do wolnego wyboru edukacji.

Pogłębianie debaty etycznej

226. Technologia odgrywa coraz większą rolę, szczególnie w początkowej i końcowej fazie życia człowieka. Moralne konsekwencje naszych decyzji ukazują nasze polityczne, społeczne i indywidualne wybory w nowych wymiarach. Jednocześnie nowe możliwości oceny konsekwencji naszych zachowań i decyzji dla przyszłych pokoleń wymagają od nas głębszej refleksji nad obecnymi i przyszłymi implikacjami.

227. EPL uznaje znaczenie istoty ludzkiej, życia ludzkiego i tworzonego świata, tak jak opisano to w podstawowym programie ateńskim z 1992 roku oraz berlińskiej deklaracji pt. „Unia wartości” z 2001 roku. Z drugiej strony nie wymieniono w tych dokumentach wszystkich obszarów rozwoju technicznego i wszystkich wyzwań

etycznych. Z tego powodu należy kontynuować ocenę nowych technologii w oparciu o zasady przedstawione w tych dokumentach. Musimy kontynuować systematyczną debatę na temat podstaw etycznych, która będzie towarzyszyć innowacjom technologicznym w tych obszarach. UE nie powinna udostępniać funduszy na rozwój technologii sprzecznych z wartościami przedstawionymi w ww. dokumentach, natomiast w przypadku innych wrażliwych obszarów, finansowaniu ze strony UE powinny towarzyszyć badania poświęcone powiązanym aspektom etycznym.

228. Życie ludzkie powinno podlegać ochronie od początku aż do naturalnej śmierci. Interwencje genetyczne w początkowej fazie życia ludzkiego powinny być ograniczone do tych, które są niezbędne w celu leczenia chorób. Sztuczne tworzenie i selekcjonowanie ludzkich zarodków do celów badawczych lub komercyjnych powinno być zabronione w całej Unii. Reklamowanie aborcji lub eutanazji powinno być zabronione.

Rola partii politycznych

229. Partie polityczne są instytucją nieodzowną w demokracji pośredniej. Odgrywają decydującą rolę w reprezentowaniu ogólnych, partykularnych i różnorodnych interesów ludzi, pociągają do odpowiedzialności instytucje sprawujące władzę, integrują ludzi w procesie politycznym oraz promują ideały demokratyczne. Partie polityczne powinny zatem promować równość między kobietą i mężczyzną oraz różnorodność na wszystkich listach wyborczych i we wszystkich swoich organach wewnętrznych. Organizacja i funkcjonowanie partii politycznych na szczeblu krajowym i europejskim musi być zgodne z zasadami wewnętrznej demokracji. Dodatkowo muszą one zachować ostrożność co do ideologii i ugrupowań dążących do zniszczenia dziedzictwa pokojowej współpracy politycznej i demokracji w Europie.

230. Partie polityczne odgrywają kluczową rolę w komunikacji pomiędzy obywatelami i rządem. Demokracja pośrednia stanowi pomost między obywatelami a rządem. Również na szczeblu europejskim partie odgrywają kluczową rolę w jednoczeniu Unii i jej obywateli, a także w łączeniu europejskiego procesu podejmowania decyzji z partycypacją oddolną. Europejskie partie powinny mieć środki — pochodzące częściowo z dobrowolnych składek, a częściowo z funduszy UE — na własne badania

prowadzone przez niezależne ośrodki analityczne, a także na europejskie kampanie wyborcze i dostęp do mediów.

231. Wraz z rosnącym znaczeniem decyzji podejmowanych na szczeblu europejskim, należy dbać o kontrolę i poprawę uczciwości, przejrzystości i niezależności europejskich decydentów i parlamentarzystów. Wkłady finansowe powinny być zawsze przejrzyste.

232. EPL będzie uczestniczyć w ciągłym procesie wzmacniania i zdobywania zaufania obywateli poprzez dialog, obecność, przejrzystość i odpowiedzialność. EPL zmierza ku pogłębionej integracji z partiami członkowskimi w oparciu o zasadę pomocniczości, chcąc przy tym wykorzystać pełen potencjał procesu podejmowania decyzji przez instytucje unijne. Jednocześnie, korzystając ze zmian zachodzących w sąsiedztwie Europy, EPL powinna dalej umacniać te siły polityczne w swoim sąsiedztwie, z którymi dzieli podstawowe wartości.

233. EPL promuje i wspiera działania grup parlamentarnych w każdej organizacji europejskiej — w Unii Europejskiej, Radzie Europy, OBWE i NATO.

Ochrona mniejszości narodowych

234. Autochtoniczne mniejszości narodowe i kulturowe w tym rozumieniu to grupy, które zamieszkują ten sam obszar od pokoleń, podczas gdy granice państwowe uległy przesunięciu. Państwa narodowe muszą pielęgnować oraz szanować ich prawa i dążenia do tego, aby zachować odmienne tradycje kulturowe i mówić własnymi językami, natomiast mniejszości muszą w równym stopniu szanować porządek konstytucyjny w swoich krajach. Unia Europejska, wyraźnie dążąca do rozwiązywania problemów na drodze współpracy, zarówno przez mniejszości jak i rządy narodowe, powinna pomóc w rozwiązaniu tej złożonej kwestii, która często stała u podstaw konfliktów w historii Europy.

235. Uważamy, że Unia Europejska może stopniowo wypracować zbiór prawnie wiążących standardów i norm wspólnotowych, mających za zadanie chronić osoby i społeczności należące do mniejszości, a przy tym promować takie środki i narzędzia

polityczne, które służą ochronie osób i grup będących członkami mniejszości. Zasada wspólnych najlepszych praktyk podkreśla specyficzną i skuteczną strategię UE w zakresie autochtonicznych mniejszości narodowych i kulturowych.

Znaczenie regionów

236. EPL wspiera pracę Komitetu Regionów jako zgromadzenia politycznego i podmiotu instytucjonalnego Unii Europejskiej, który broni interesów regionów i miast. Traktat Lizboński umocnił rolę regionów i lokalnych władz Unii Europejskiej oraz zwiększył instytucjonalne znaczenie Komitetu Regionów w całym procesie legislacyjnym. EPL wspiera silną pozycję regionów, postrzeganych jako kluczowe elementy składowe Unii Europejskiej, odpowiadając w ten sposób na pilną potrzebę zredukowania deficytu demokracji w UE. Odgrywają one ważną rolę gospodarczą, kulturową i społeczną, czasem nawet przekraczając granice poszczególnych państw członkowskich. Promocję regionów i władz lokalnych oraz ich współpracę w wielu aspektach postrzegamy jako wartość dodaną w procesie integracji europejskiej.

Wolność w erze Internetu

237. Postęp w dziedzinie technologii informacyjnych i komunikacyjnych, szczególnie w zakresie mediów społecznościowych i Internetu, zaczął zmieniać nasze życie i społeczeństwo w bezprecedensowy sposób. Przyczyniło się to do powstania globalnego społeczeństwa obywatelskiego, zwiększyło możliwości wzrostu gospodarczego poprzez innowacje i stworzenie jednolitego rynku cyfrowego, a także pozwoliło na wolność wypowiedzi i nieograniczony dostęp do informacji. Jednocześnie powstały nowe zagrożenia dla własności intelektualnej, indywidualnej prywatności oraz integralności osób. EPL popiera rozsądną równowagę pomiędzy wolnością osobistą i maksymalną kreatywnością a regulacjami, które mają na celu zwalczanie cyberprzestępczości i wszelkich form nadużycia technologii cyfrowych, w tym naruszeń praw własności intelektualnej, a jednocześnie mocno promuje rozwój nowych modeli biznesowych w środowisku cyfrowym. Prawa człowieka należy szanować również w Internecie. Obejmują one prawo do bezpieczeństwa danych osobowych. Ochronę danych osobowych w Internecie można naruszyć wyłącznie w sprawach dotyczących działalności przestępczej.

238. Osiągnięcia techniczne mają głęboki wpływ na proces polityczny. W połączeniu ze zmianami społecznymi przyczyniło się to do niespotykanego przyspieszenia zmian w sferze polityki, zmniejszenia długoterminowej lojalności wyborców wobec partii, a co za tym idzie, do większej niepewności i zmienności oraz osłabienia dużych partii ludowych. EPL i jej partie członkowskie będą musiały wziąć to pod uwagę i stale polepszać swoje zdolności w zakresie wykorzystania technologii, jednocześnie osobiście komunikując się z wyborcami i przybliżając politykę do obywateli. Komunikacja ta powinna być dwustronna, a szczególnie należy poprawić możliwość komunikacji pomiędzy społeczeństwem a czołową strukturą w hierarchii partyjnej. Nic nie może zastąpić wielopartyjnej demokracji wyborczej opartej na rządach prawa. EPL będzie zachęcać swoich członków do pełnego wykorzystania możliwości Internetu jako narzędzia do upublicznienia procesów politycznych oraz dotarcia do osób wcześniej niezaangażowanych. Pewną rolę odgrywają tu także media społecznościowe.

Część III: Unia Europejska

UE — Unia wartości

301. Na przestrzeni wielu wieków ludy Europy stały się odrębnymi, świadomymi własnej wartości narodami. Pomimo różnic narodowych, zachowały wspólne dziedzictwo kulturowe, zakorzenione w hebrajskich prorocत्वach, greckiej filozofii i rzymskim prawie, które następnie zostało ujednoczone i wzbogacone przez przesłanie chrześcijańskie oraz wartości judeochrześcijańskie. Koncepcja państwa narodowego pozostała niezmienna w każdej fazie rozwoju kulturowego: od renesansu przez oświecenie aż po czasy współczesne. Państwo narodowe jako forma organizacji politycznej i styl życia stało się modelem dla całego świata.

302. Obecnie stoimy przed poważnymi, złożonymi wyzwaniami, które wymagają rozwiązań na szczeblu europejskim. Projekt europejski, czyli coraz ściślej zintegrowana unia zjednoczonych państw narodowych, nie ma na celu zniszczenia państw narodowych Europy, lecz stanowi podstawowy sposób obrony przed nacjonalizmem, który wyrządził tyle szkód naszym obywatelom, oraz przywrócenia realnej zdolności do wypełniania kluczowych obowiązków państwa. Integracja europejska jest potrzebna w celu rozwiązania fundamentalnych problemów trapiących europejskie narody, a także w celu osiągnięcia decydującego przełomu w historii naszego kontynentu. Zbudowana na gruzach II wojny światowej i mająca za sobą doświadczenia totalitaryzmu zintegrowana Europa zapewniła obywatelom trwały pokój, wolność, stabilność i dobrobyt. Jako Europejczycy jesteśmy dumni z wypracowania tej wspólnej strategii w naszej najnowszej historii.

303. Ponadto, europejski styl pokojowej współpracy i integracji stał się przykładem dla innych regionów świata. Jest to dla nas podstawa, aby promować wartości, które od dawna charakteryzują europejskie społeczeństwa: pokój, wolność, demokrację, równość kobiet i mężczyzn, rządy prawa, tolerancję i własność prywatną w systemie społecznej gospodarki rynkowej. UE i jej państwa członkowskie, wraz z partnerami transatlantyckimi i podmiotami międzynarodowymi dzielącymi te same wartości, muszą kontynuować walkę o wartości, które stanowią fundament naszych społeczeństw i które przyczyniły się do ustanowienia demokracji i praw człowieka, a

także rządów prawa na całym świecie. Powinniśmy zwiększyć wysiłki, aby wesprzeć potrzebujących pomocy demokratów na całym świecie, a także by przeciwdziałać ideologiom autorytarnym i fundamentalistycznym.

304. W przyszłości Unia Europejska odniesie sukces, jeżeli wszystkie państwa członkowskie i instytucje unijne będą miały wspólną, skoncentrowaną i spójną wizję przyszłości. Jeśli chcemy, aby wartości europejskie miały wpływ na gwałtownie zmieniający się świat, to promocja modelu europejskiego będzie kluczowa dla EPL. EPL podziela zaangażowanie w realizację wizji politycznej integracji Unii Europejskiej. Ową wizję ukształtowała historia, lecz dziś nadal stanowi ona najlepszą odpowiedź na przyszłe wyzwania, takie jak globalizacja, migracja, nowe zagrożenia dla bezpieczeństwa, zmiany klimatu i bezpieczeństwo energetyczne. Obecnie naszym zadaniem jest przystosować Unię Europejską do realiów i potrzeb XXI wieku poprzez ustanowienie odpowiednich priorytetów i przybliżenie UE do jej obywateli.

Europa w zglobalizowanym świecie

305. Ponieważ społeczeństwa i gospodarki są ze sobą coraz ściślej połączone, działania na poziomie europejskim są potrzebne nie tylko w celu utworzenia wewnętrznego rynku i wspólnoty prawnej, ale również wzmocnienia wolności, równych szans, solidarności i zrównoważonego rozwoju w tych obszarach, gdzie państwa narodowe nie poradzą sobie samodzielnie. Zgodnie z zasadą pomocniczości Unia Europejska musi zadbać o ograniczenie swoich zadań do tych, których nie można odpowiednio wykonać na niższym szczeblu i które można lepiej zrealizować na poziomie europejskim. Wydajne struktury Unii Europejskiej opierają się na samorządności na poziomie lokalnym i regionalnym, a także tożsamości i pozycji państw narodowych. Unia Europejska nie jest państwem, lecz korzysta z instrumentów typowych dla unii federalnej w tych obszarach polityki, w których państwa członkowskie przekazały jej stosowne kompetencje.

306. Zgodnie z zobowiązaniem, jakie chrześcijańscy demokraci od samego początku złożyli wobec Europy, EPL wzywa do stopniowego, acz zdecydowanego przechodzenia w kierunku prawdziwej unii politycznej zgodnie z podstawowymi wytycznymi sformułowanymi w programie ateńskim z 1992 roku oraz na kolejnych

kongresach. Pragniemy europejskiej unii politycznej. W ciągu najbliższych lat UE będzie wymagała fundamentalnych reform. Unia i państwa członkowskie będą miały więcej wspólnych obszarów władzy.

307. Strukturę instytucjonalną Unii Europejskiej należy dalej rozwijać w oparciu o podstawowe zasady. Od instytucji unijnych wymaga to poświęcenia równej uwagi wszystkim obywatelom i państwom członkowskim. Potrzebne są instytucje budowane na zasadzie demokracji pośredniej, w tym bardziej efektywna Komisja Europejska, a także mechanizm zapewniania lepszego zarządzania gospodarczego w centrum Unii. Procedura współdecydowania przez Radę Ministrów i Parlament Europejski musi stać się bardziej przejrzysta. Rada Ministrów, jako druga izba, powinna zatem podejmować decyzje dotyczące prawodawstwa w sposób publiczny. Musi ona przyjąć zasady demokracji uczestniczącej, które zakładają nowe formy bezpośredniej interakcji między obywatelami a instytucjami europejskimi, takie jak inicjatywa obywatelska. Jednym z naszych celów jest wybieranie przewodniczącego Komisji Europejskiej w drodze wyborów bezpośrednich. Zmniejszyłoby to postrzegany deficyt demokracji w Unii i sprzyjałoby zwiększeniu poczucia wspólnej tożsamości wśród obywateli UE.

308. UE, stanowiąca od ponad pół wieku światowy wzorzec pojednania i dobrobytu, jakie przyniosła całemu kontynentowi europejskiemu, musi oczywiście być zaangażowana w kształtowanie zasad i norm nowego międzynarodowego systemu. Zarówno obywatele, jak i globalni partnerzy oczekują, że Europa przyjmie stojące przed nią wyzwania XXI wieku, odegra znaczną i aktywną rolę w negocjacjach międzynarodowych, wyjdzie z realnymi, innowacyjnymi propozycjami, przyjmie odpowiedzialność oraz będzie promować europejskie wartości na całym świecie. Jednak aby móc skutecznie i w porę podejmować działania związane z nowym powołaniem i globalnymi wyzwaniami, jakie się z tym wiążą, Europa musi przemawiać jednym głosem i działać jako jeden podmiot.

309. Zglobalizowany świat wymaga globalnego zarządzania. Wzmocnienie międzynarodowych organizacji i poprawa zdolności reagowania na zmiany władzy stanowią zatem najwyższą konieczność, w szczególności jeśli chodzi o ONZ, ponieważ organizacja ta posiada największą legitymację do rozwiązywania globalnych problemów. MFW również należy wzmocnić, ponieważ przyczynia się on

do poprawy stabilności i bezpieczeństwa na międzynarodowych rynkach finansowych. Wzmocnienie WTO ma fundamentalne znaczenie dla światowego dobrobytu i pomoże także w załagodzeniu konfliktów opartych na rozbieżnych interesach gospodarczych krajów. Usunięciu barier i zwiększeniu dostępu do światowego rynku powinny towarzyszyć zdecydowane działania na rzecz polepszenia skuteczności współpracy w zakresie międzynarodowych regulacji.

310. Nowa sytuacja na świecie wymaga również reform istniejących instytucji lub założenia nowych. Wzrośnie znaczenie elastycznych instytucji, takich jak G20, podkreślając zwiększony wpływ gospodarek wschodzących z krajów Azji, Ameryki Łacińskiej i Afryki.

311. Aby usprawnić nasze gospodarki, zbudować atrakcyjny wizerunek w oczach świata oraz silną pozycję Europy jako globalnego gracza, potrzebna jest lepsza koordynacja i integracja polityki gospodarczej i budżetowej krajów unijnych. Będzie to sprzyjało ożywieniu gospodarki europejskiej i tworzeniu miejsc pracy. Okres problemów gospodarczych nie zakończy się, dopóki nie podejmiemy zdecydowanych kroków w stronę integracji europejskiej. Jest to istotne z punktu widzenia wzrostu, ale również stabilności euro. Wspólnemu rynkowi i walucie najlepiej służą wspólne decyzje polityczne.

312. Uważamy, że dynamikę gospodarczą Europy nie tylko da się pogodzić z zasadą odpowiedzialności społecznej; stanowi ona wręcz niezbędny warunek. Nie uda się osiągnąć spójności społecznej i stabilności politycznej bez zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zdecydowanej reakcji na oszustwa, uchylanie się od opodatkowania i pranie pieniędzy. Osiągnięcie celów w zakresie europejskiej integracji gospodarczej i politycznej przyniesie korzyści wszystkim obywatelom Europy. Cele te powinno się zrealizować w ramach istniejących traktatów europejskich, w poszanowaniu zasad UE, zasady równości, podejścia wspólnotowego i przy aktywnym wsparciu obywateli.

313. Niezwykle istotne jest zwiększenie zaangażowania UE w zapobieganie międzynarodowemu kryzysowi, wsparcie rozprzestrzeniania się demokracji, zwalczanie terroryzmu fundamentalistów oraz rozwiązywanie konfliktów. Europa musi być w stanie dostarczać wyważone i realne rozwiązania dyplomatyczne.

314. EU potrzebuje zwiększonej zdolności do ustanawiania i realizowania politycznych priorytetów i powinna kontynuować globalne interwencje w sytuacjach, w których może odegrać pożyteczną rolę. Uważamy również, że UE powinna w pełni wykorzystać szanse przewidziane w traktacie lizbońskim w zakresie wzmocnienia polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. W stosunkach międzynarodowych, wzmocnienie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz polityki bezpieczeństwa i obrony, komplementarnych w stosunku do sojuszu transatlantyckiego, a także aktywna i skoordynowana obrona praw człowieka i globalna walka z ubóstwem będą miały kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju Unii Europejskiej. Unia Europejska musi również poprawić swe zdolności operacyjne w dziedzinie polityki obronnej. Kluczowym celem jest wypracowanie szczególnie bliskiej formy współpracy między UE a NATO. Nie będzie to jednak naruszało specyficznego charakteru polityki bezpieczeństwa i obrony niektórych państw członkowskich.

315. Choć ryzyko konwencjonalnego ataku na terytorium europejskie jest niskie, UE musi zachować czujność i wzmocnić działania w zakresie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia, terroryzmu i przestępczości zorganizowanej, a także regionalnych konfliktów. UE musi wobec tego współpracować z partnerami i promować umowy zabezpieczające regionalną równowagę. Jednocześnie UE musi zwiększyć działania na rzecz redukcji ryzyka zależności energetycznej, zmiany klimatu, piractwa i niekontrolowanego handlu bronią konwencjonalną.

316. W celu usprawnienia unijnej dyplomacji oraz pracy na rzecz utrzymania pokoju na kontynencie oraz obrony stabilności i demokracji na świecie, UE i państwa członkowskie muszą dysponować realnymi zdolnościami wojskowymi. W celu poprawienia swoich zdolności wojskowych UE musi także zwiększyć wysiłki w dziedzinie wspólnych zamówień, specjalizacji, badań i rozwoju oraz szkoleń. Kryzys finansowy i gospodarczy zmusza nas do radykalnej racjonalizacji wydatków budżetowych i wykorzystania pozytywnego efektu synergii wynikającego ze współpracy cywilów i wojskowych, a także łączenia i udostępniania zasobów wojskowych i cywilnych. Jest to ważne również z punktu widzenia nowych obowiązków w zakresie utrzymywania pokoju, zarządzania kryzysowego i zwalczania terroryzmu, a także zagrożeń dla konwencjonalnych środków transportu i komunikacji.

Szczególnie istotne jest wzmocnienie obrony przed zagrożeniami sieciowymi poprzez ściślejszą współpracę na szczeblu europejskim, co stanowi uzupełnienie istniejących już zdolności NATO w tej dziedzinie.

317. UE poczuwa się do odpowiedzialności również za los swoich najbliższych sąsiadów i wykazuje wobec nich duże zainteresowanie. Europejska polityka sąsiedztwa obejmuje kraje od basenu Morza Śródziemnego do Morza Czarnego oraz kraje kaukaskie, z szacunkiem odnosząc się do wyjątkowego charakteru każdego kraju. Proces stabilizacji i demokratyzacji krajów sąsiednich ma wysoki priorytet i przyczynia się do wzmocnienia stabilności, bezpieczeństwa i dobrobytu zarówno tych krajów, jak i UE. W obliczu powstań przeciwko rządóm autorytarnym i trudnej sytuacji gospodarczej w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie, UE musi wzmocnić swe instrumenty, aby wesprzeć przejście do demokracji i społecznej gospodarki rynkowej oraz powiększyć obszar stabilności i bezpieczeństwa wokół, a jednocześnie obserwować kondycję demokracji i gospodarki w rejonie wschodnim. Instrumenty te obejmują dialog polityczny, handel, pomoc rozwojową i wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego. Szczególną uwagę w tym zakresie należy poświęcić ludzióm młodym z tego regionu poprzez unijne programy wymiany i placówki edukacyjne. Nasze wsparcie dla ruchów wolnościowych na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej idzie w parze z głębokim zaangażowaniem w specjalne partnerstwo pomiędzy UE a Izraelem. Unia Europejska musi dążyć od ustabilizowania pokoju w rejonie Morza Śródziemnego. Powinniśmy prowadzić politykę dialogu celem zwiększenia poszanowania podstawowych praw człowieka, wzmacniając tym samym wspólnotę eurośródziemnomorską.

318. W tym celu, w interesie UE i krajów sąsiadujących, wzmocniona została europejska polityka sąsiedztwa, a konkretne strategie zostały dostosowane do specyficznej sytuacji każdego kraju partnerskiego. Jesteśmy przekonani, że skuteczniejsza współpraca UE z tymi krajami, wyraźniej skupiająca się na prawach człowieka, wolności religijnej i innych podstawowych wolnościach, demokracji, rządach prawa, a także dobrych stosunkach sąsiedzkich opartych na jasnych warunkach, również przyczyniłaby się do powiększenia obszaru stabilności i bezpieczeństwa wokół Unii. EPL uznaje wkład europejskiej polityki sąsiedztwa na

rzecz krajów borykających się z napływem imigrantów z obszarów konfliktu, znajdujących się w bliskim sąsiedztwie UE.

319. Na szczególną uwagę zasługuje Partnerstwo Wschodnie Unii Europejskiej. Powinniśmy usprawnić instrumenty służące do promowania demokracji i praw człowieka, kładąc większy nacisk na dobre sprawowanie władzy, działania antykorupcyjne i rządy prawa. Z perspektywy historycznej, kraje należące do Partnerstwa Wschodniego zawsze były blisko związane z resztą Europy, podzielały nasze wartości demokratyczne i dziedzictwo kulturowe. Trudna historia tego regionu, wiążąca się często z walkami o wolność, wymaga specjalnego zaangażowania z naszej strony i dostarczenia tym krajom precyzyjnej i praktycznej pomocy. Pomoc ta nie powinna jedynie polegać na umacnianiu europejskich wartości, ale również na budowie działających struktur demokratycznych w krajach PW i rozwijaniu gospodarek tych krajów. Z perspektywy strategicznej pomoże im to w ugruntowaniu swej suwerenności, integralności terytorialnej oraz politycznej i gospodarczej niezależności od silniejszych sąsiadów. Ponadto, w dłuższej perspektywie, umocnienie ich więzi z UE przyniesie korzyści krajom unijnym. W przypadku pomocy finansowej wyznajemy zasadę „więcej za więcej” i nagradzamy postępy.

320. Znaczenie regionu Arktyki rośnie nie tylko pod względem gospodarczym, ale także z punktu widzenia potrzeby zwiększenia współpracy w zakresie wykorzystania nowo otwartych szlaków morskich, w celu ochrony środowiska i w innych ważnych kwestiach. Z tego względu UE powinna wypracować spójną politykę arktyczną.

321. Mimo rosnącej pozycji nowych ośrodków władzy w Azji i Ameryce Łacińskiej, wedle wszelkich kryteriów sojusz transatlantycki pozostanie jednym z najmocniejszych filarów systemu wielostronnego. Stosunki UE-USA pozostaną fundamentem naszej polityki zewnętrznej. Należy podjąć kroki w kierunku ich umocnienia i, bazując na wspólnych wartościach i poglądach, znaleźć sposoby rozwiązywania nowych globalnych wyzwań przez partnerstwo transatlantyckie. Podstawą do wzmocnienia partnerstwa byłoby stworzenie rynku transatlantyckiego bez barier, co przyczyniłoby się także do wzrostu gospodarczego i powstania nowych miejsc pracy.

322. Istotne jest, aby z Rosją, największym krajem sąsiadującym z UE na wschodzie, nawiązać bliskie stosunki w wielu dziedzinach, tak by móc współpracować w kwestiach mających znaczenie dla obu stron, takich jak stabilność za wschodnimi granicami UE, bezpieczeństwo energetyczne i sprawy międzynarodowe. Z tego względu należy prowadzić z Rosją otwarty i realistyczny dialog na temat kwestii priorytetowych. Poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności powinno być stale poruszane w rozmowach. Tworząc politykę wobec Rosji, UE powinna zatem wziąć pod uwagę sytuację w krajach sąsiadujących zarówno z Unią, jak i Rosją. Podczas prac nad ogólnym programem promowania demokracji, praw człowieka i rządów prawa, które poprawią także atrakcyjność gospodarczą i przyciągną zagraniczne inwestycje, UE nie powinna podejmować prób dzielenia Europy na obszary wpływów lub strefy zróżnicowane pod względem suwerenności i bezpieczeństwa.

323. Europa jest graczem globalnym i powinna prowadzić otwarty i konstruktywny dialog ze wschodzącymi potęgami gospodarczymi, lecz jednocześnie powinna poddawać ich działania na scenie międzynarodowej krytycznej ocenie. Europa musi stale pielęgnować uprzywilejowane stosunki z tymi krajami Azji, Ameryki Łacińskiej i Afryki, które dzielają nasze wartości. Ponadto UE powinna nawiązać strategiczne partnerstwo ze wschodzącymi potęgami, które muszą zaakceptować zwiększenie swych obowiązków na arenie globalnej.

324. Europa powinna koniecznie przebudować swoją strategię bezpieczeństwa, tak aby w politykę zagraniczną wobec państw trzecich wbudować politykę energetyczną, celem utworzenia strategicznej polityki zewnętrznej wobec kluczowych krajów partnerskich. Należy także ulepszyć i rozwinąć politykę klimatyczną i energetyczną, która zwiększy unijne bezpieczeństwo energetyczne, w tym dostęp do zasobów naturalnych i surowców, a jednocześnie przyczyni się do wzrostu konkurencyjności na wewnętrznym rynku energii. Priorytetem w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego UE powinna być budowa transeuropejskiej sieci energetycznej oraz zapewnienie nowych źródeł i dróg dostaw energii. Z zaangażowaniem działamy na rzecz wydajnego zarządzania zasobami naturalnymi i przekształcania Europy w jak najbardziej energooszczędną i niskoemisyjną gospodarkę. Ponadto UE, przemawiając jednym głosem i dysponując wspólną wiedzą fachową, posiada większe

doświadczenie i pozycję w negocjacjach, a zatem powinna dalej przewodniczyć walce ze zmianami klimatu i globalnym ociepleniem, ale także przeciwdziałać ich skutkom. Powinniśmy stale dostosowywać nasze modele produkcji i konsumpcji oraz kształtować odpowiednio programy międzynarodowe i dyplomatyczne.

325. Zwiększona nieregularna migracja, nielegalna broń, handel narkotykami i ludźmi, a także międzynarodowy terroryzm stanowią problemy zglobalizowanego świata. Europa musi chronić swe granice, a przy tym znaleźć równowagę między zmniejszaniem zagrożenia ze strony przestępców a zwiększaniem łatwości i wygody podróżowania. UE to obszar wolności, sprawiedliwości i bezpieczeństwa, co wymaga stworzenia odpowiednich form pomocy dla ofiar przemocy oraz zapewnienia wsparcia dla ich praw. Ponieważ przestępcy mogą obecnie swobodnie przekraczać wewnętrzne granice, UE musi aktywnie koordynować zadania państw członkowskich w zakresie pomocy ofiarom w korzystaniu z ich praw. Obok utworzenia europejskiej straży przybrzeżnej, kolejne pilne potrzeby to poprawa bezpieczeństwa granic zewnętrznych dzięki usprawnieniu agencji Frontex oraz wzmocnienie wspólnych działań operacyjnych państw członkowskich. UE musi również skutecznie współpracować z organami ds. bezpieczeństwa granic zewnętrznych, szczególnie w tych krajach, o których wiadomo, że stanowią źródło lub drogę tranzytową w przypadku nieregularnej migracji. Aby nie zwiększać bezpodstawnie liczby uchodźców w krajach członkowskich, UE musi zwiększyć pomoc humanitarną kierowaną do tych społeczności lokalnych w państwach trzecich, które przyjmują uchodźców i starają się zwalczać biedę oraz niestabilność u podstaw.

326. W obecnych czasach niedopuszczalne jest, aby półtora miliarda ludzi na całym świecie głodowało i żyło poniżej granicy ubóstwa. Europa powinna nadal ogrywać wiodącą rolę w zakresie zacieśniania współpracy na rzecz globalnego rozwoju, a także zwalczać biedę i wspierać rozwój gospodarczy i społeczny w Afryce oraz w innych słabo rozwiniętych krajach świata. Brak demokracji i poszanowania praw człowieka stanowi główną przeszkodę dla rozwoju gospodarczego i społecznego w wielu rejonach. Dlatego jednym z głównych priorytetów w relacjach UE z państwami trzecimi musi być dialog o demokracji i działania pomocowe. Kolejnym priorytetem w naszych wspólnych działaniach powinno być dbanie o rolnictwo i produkcję żywności. EU mogłaby przyczynić się do osiągnięcia milenijnych celów rozwoju, a co za tym idzie

do lepszego świata, szczególnie w takich obszarach jak polityka środowiskowa i zdrowotna oraz polityka w zakresie polepszenia edukacji i rozwoju fizycznej infrastruktury. Unijne partnerstwo z sąsiednim kontynentem afrykańskim należy wzmocnić i poprawić jego skuteczność. W razie finalizacji istniejących umów między AKP a UE, powinniśmy zadbać o to, aby ich główne elementy zostały włączone do nowych osobnych mechanizmów współpracy z Państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku. EPL uważa, że stosowanie zasad społecznej gospodarki rynkowej najlepiej służy rozwojowi biedniejszych krajów wschodzących. Wsparcie w zakresie takiego rozwoju powinno zapewniać odpowiednią przestrzeń dla przedsiębiorców i inwestycji, spółdzielni i organizacji pozarządowych, a także powinno premiować łączenie osobistej odpowiedzialności i solidarności.

327. UE powinna dalej rozwijać swoje stosunki z krajami Ameryki Łacińskiej i ich mieszkańcami, wykraczając poza dotychczasowe relacje na zasadzie dawca-biorca. Obecnie wiele z nich jest na dobrej drodze do samowystarczalności, a nawet dobrobytu, dlatego, w oparciu o wspólne wartości i wzajemne powiązania, powinniśmy współpracować w dziedzinach o strategicznym dla obu stron znaczeniu. Unia Europejska i obie Ameryki powinny dążyć do zawiązania strategicznego partnerstwa w obliczu nowego porządku świata. Popieramy humanitarny proces globalizacji.

328. Uważamy, że istnieje pilna potrzeba dalekosiężnych reform w celu zwalczania światowego ubóstwa. Miarą ich skuteczności będzie nie tylko wielkość wkładów, na które chcemy przeznaczyć 0,7% PKB, ale także spójność ogólnej polityki rozwoju, a także specjalizacja i koordynacja działań pomiędzy państwami członkowskimi a Komisją. We wszystkich umowach z państwami trzecimi UE musi zadbać o umieszczenie i skuteczne wdrażanie „klauzuli demokracji i praw człowieka” obejmującej „klauzulę wolności religijnej”. Na całym świecie należy dbać o pełne poszanowanie wolności religii, a warunkowość musi odgrywać istotną rolę w stosunkach międzynarodowych.

Co Europa może poprawić? Pomocniczość i zdolność działania

329. Integracja europejska odniosła ogromny sukces. Z zaangażowaniem rozwiązujemy problemy UE, szczególnie w czasach kryzysu gospodarczego i

finansowego, który wystawił podstawy Unii Europejskiej na dużą próbę. Jak do tej pory podstawy te okazały się solidne i odporne, lecz jako ruch polityczny musimy zagwarantować ich stabilność również w przyszłości.

330. Biorąc pod uwagę stojące przed nami wyzwania, decydujące znaczenie będzie miała nasza reakcja na problemy obywateli. Musimy również w pełni zaangażować ich w działanie. Solidarność oraz spójność społeczna, gospodarcza i terytorialna to istotne cele europejskiej integracji. Sukces całego projektu zależy od wsparcia wszystkich obywateli UE.

331. EPL żywi przekonanie, że wyraźna większość ludzi w Europie opowiada się za silną Unią Europejską, która skutecznie rozwiązuje problemy na szczeblu europejskim — tylko te problemy, których państwa członkowskie nie są w stanie adekwatnie rozwiązać samodzielnie.

332. Stosowane przez partię metody polityczne, oparte na zasadach pomocniczości i solidarności, powinny służyć za wytyczne dla społeczeństw. Jaśniejszy podział kompetencji pomiędzy szczeblem europejskim, krajowym i subkrajowym, solidarność i personalizizm, a także wzmocnienie jedności europejskiej i przemawianie jednym głosem będą miały decydujące znaczenie. Tylko wówczas będziemy w stanie najlepiej poradzić sobie z globalnymi, europejskimi, krajowymi, regionalnymi i lokalnymi wyzwaniami.

333. Wiele z tych wyzwań stanowi palący problem wszystkich naszych społeczeństw, m.in. zagrożenie ze strony terrorystów, transgraniczne siatki przestępcze, nieregularna migracja, handel ludźmi, przestępczość zorganizowana i korupcja polityczna na wielką skalę. Niektóre problemy mają charakter powszechny, jak np. ożywienie gospodarki, wsparcie badań i szkoleń, polityka energetyczna czy wspólne projekty infrastruktury, i można je skutecznie rozwiązać tylko poprzez wspólne działanie.

Gospodarka, rynki pracy, innowacje

334. Gospodarka powinna służyć ludziom, a nie odwrotnie. Na czas kryzysu, a także na przyszłość, Europa potrzebuje stabilnej, spójnej, ambitnej, zorientowanej na wzrost, długoterminowej perspektywy gospodarczej i finansowej, a nie zbioru pojedynczych i doraźnych rozwiązań. Tworzenie miejsc pracy i utrzymywanie wysokiego poziomu zatrudnienia powinno być głównym celem w tej długoterminowej perspektywie gospodarczej.

335. Na naszej liście priorytetów wysoko umieszczamy tworzenie oraz utrzymanie miejsc pracy wysokiej jakości, w oparciu na coraz wyższe kwalifikacje osób pracujących. W tym zakresie zamierzamy stymulować rozwój małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz promować przedsiębiorczość, które są źródłami miejsc pracy i wzrostu. Niezbędne jest uwzględnienie branż kluczowych pod kątem rosnącego potencjału tworzenia miejsc pracy, takich jak gospodarka ekologiczna, sektor opieki zdrowotnej i społecznej czy gospodarka cyfrowa. Konkurencja powinna pozostać na zrównoważonym poziomie, wykluczając szkodliwą konkurencję między europejskimi pracownikami. Dialog społeczny powinien być ważnym mechanizmem wzmacniającym spójność w okresie reform strukturalnych. Musimy zintensyfikować nasze starania w kierunku poprawy dopasowania systemów edukacji i szkolenia do przyszłych potrzeb rynków pracy. Należy podkreślić rolę umiejętności praktycznych w kształceniu na poziomie średnim i wyższym. W przypadku młodej siły roboczej kładziemy również nacisk na przejście od ukończenia szkoły do jakościowego zatrudnienia, co ma zapobiegać bezrobociu wśród młodych ludzi.

336. Jednolity rynek stanowi rdzeń Unii, a jego dobre funkcjonowanie — podstawę ożywienia koniunktury w Europie. Musimy zatem dążyć do właściwego egzekwowania przepisów dotyczących jednolitego rynku poprzez wzmocnienie zarządzania, uwzględniając jednocześnie jego wymiar społeczny. Silne przywództwo ze strony europejskich instytucji oraz odpowiedzialność polityczna ze strony państw członkowskich są potrzebne do tego, aby znieść obowiązujące ograniczenia wolności jednolitego rynku: projekt ten będzie niekompletny, dopóki obywatele i przedsiębiorstwa nie będą mogli w pełni korzystać z jego potencjału. W tym kontekście bardzo ważna jest mobilność pracowników. Jednolity rynek europejski wymaga

również europejskiego prawa patentowego. Ukończenie projektu jednolitego rynku będzie miało szczególne znaczenie dla gospodarki cyfrowej.

Dobre funkcjonowanie jednolitego rynku zależy od wspólnych starań państw członkowskich, które muszą zadbać o kompletną i terminową transpozycję i wdrażanie stosownych przepisów, oraz UE, której zadaniem jest ułatwienie państwom członkowskim dostosowania się do ram prawnych.

337. Małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią kręgosłup społecznej gospodarki rynkowej, ponieważ to one mają największy wkład w tworzenie nowych miejsc pracy na europejskim rynku. Gospodarka europejska potrzebuje stabilnych MŚP, a te z kolei potrzebują stabilnego środowiska biznesowego, zapewniającego równe warunki gry, w którym poruszane są zarówno kwestie związane z niedoskonałościami rynku, jak i mocną polityką konkurencji. Nasze grono polityczne musi dążyć do stworzenia takiego środowiska, w którym MŚP będą mogły się rozwijać i wprowadzać innowacje, a osoby fizyczne, w szczególności młodzi ludzie i kobiety, będą chętnie zakładać własne firmy. Osiągnięcie tego celu wymaga znacznego i ciągłego zmniejszania obciążeń administracyjnych, w szczególności dla mikroprzedsiębiorstw. MŚP osiągną odpowiednie warunki do wzrostu poprzez ułatwienie dostępu do finansowania i rynku — zarówno w ramach jednolitego rynku, jak i rynku międzynarodowego. Aby wykorzystać swój potencjał innowacyjny, MŚP potrzebują wsparcia w postaci partnerstw kreatywnych między przemysłem a nauką, ponieważ taka synergia pobudza kreatywność i ma duże znaczenie dla przyszłego wzrostu. W ten sposób przedsiębiorczość przyczyni się do innowacyjności i zrównoważonego rozwoju w Europie.

338. Mierząc się z globalną konkurencją, Europa musi otwarcie zachęcać i wspierać młode, kreatywne osoby, ciężko pracujących pracodawców i pracowników, wynalazców i przedsiębiorstwa, a także musi znów stać się najatrakcyjniejszym miejscem tworzenia nowych inicjatyw dających zatrudnienie.

339. Celem polityki gospodarczej powinny być stabilne finanse publiczne. Obecne pokolenia powinny stworzyć podstawy dobrze prosperującej i stabilnej gospodarki z myślą o przyszłych pokoleniach. Musimy dbać o bezpieczeństwo finansów publicznych i przygotować Unię Europejską na przyszłe wyzwania. Z tego powodu

odrzucaamy wszelkie obietnice, które prowadziłyby do nieuzasadnionych wydatków. Polityka gospodarcza powinna obejmować wymagania w zakresie nadwyżek, zbilansowanego budżetu, redukcji długu publicznego do poziomu poniżej 60% PKB zgodnie z paktem stabilności i wzrostu, a także wzrost wolnego handlu i konkurencji w obrębie UE. Wszyscy członkowie społeczeństwa muszą dzielić związane z tym obciążenia w sposób sprawiedliwy i równomierny.

340. Wiedza fachowa (know-how) jest niezbędna do osiągnięcia wzrostu i powstawania nowych miejsc pracy, dlatego musimy stworzyć jak najlepsze warunki w celu przekształcenia naszego społeczeństwa w społeczeństwo wiedzy. Aby osiągnąć ten podstawowy cel, konieczne są inwestycje w edukację, badania i innowacje. Przyszły sukces europejskiej gospodarki będzie uzależniony od odpowiedniego dofinansowania tych sektorów.

341. UE jest wciąż największą potęgą gospodarczą świata i nie ma żadnego powodu, byśmy nie zostali globalnym liderem w dziedzinie innowacji i nauki. Aby utrzymać wysoką stopę życiową, UE musi utrzymać się na czele tego wyścigu. Ogólnie większość wydatków na szkolnictwo wyższe i naukę powinny otrzymywać instytucje o najlepszych wynikach. Warto poprawić koordynację polityki krajowej i unijnej w tej dziedzinie, szczególnie w zakresie polityki mającej na celu zwiększenie wydatków publicznych w charakterze dźwigni finansowej wspierającej badania i rozwój. Wyraźnie potrzebujemy bardziej innowacyjnego środowiska w Europie, co oznacza zmniejszenie biurokracji, większą elastyczność w godzeniu życia zawodowego i rodzinnego oraz większą współpracę transgraniczną w zakresie badań i rozwoju.

342. Spójność społeczną zapewnimy tylko, jeżeli zaakceptujemy współzależność „warunków do wzrostu zatrudnienia” i „wysokich standardów socjalnych”. Musimy także promować mobilność poprzez inwestowanie w edukację i szkolenie, przede wszystkim w zakresie umiejętności językowych i szczególnie wśród młodych ludzi. Jednocześnie Europa potrzebuje większych zachęt dla ludzi utalentowanych, aby nie wyjeżdżali na drugą stronę Atlantyku. W ten sposób zmniejszymy zjawisko drenażu mózgów.

Edukacja i badania naukowe

343. Uważamy, że polityka w zakresie szkolnictwa wyższego powinna być postrzegana jako kluczowa na poziomie UE. Tylko w ten sposób możemy zbudować gospodarkę opartą na wiedzy i stać się konkurencyjni w skali globalnej. Głównym priorytetem powinno być stałe ulepszanie polityki w dziedzinie szkolnictwa wyższego i badań naukowych, a także zachęcanie państw członkowskich do wprowadzania unowocześnień na tym polu.

344. UE powinna promować stabilne i mądre inwestycje w szkolnictwo wyższe i systemy badań naukowych. Powinniśmy oczekiwać dalszej i bardziej stabilnej harmonizacji różnych systemów szkolnictwa wyższego i badań naukowych w Europie. Zadaniem UE jest promowanie i koordynacja reform systemów szkolnictwa wyższego, badań naukowych i innowacji. Uważamy, że powinny występować bliższe relacje pomiędzy biznesem a szkolnictwem wyższym oraz pomiędzy badaniami naukowymi a szkolnictwem wyższym.

Rozszerzenie

345. Rozszerzenie jest jedną z najskuteczniejszych polityk Unii Europejskiej, która w dużej mierze udowodniła atrakcyjność europejskiego modelu. Rozszerzenie UE wciąż stanowi ważną odpowiedź z jednej strony na problem umocnienia globalnej pozycji Europy, a z drugiej strony — na problem stabilizacji naszego regionu. Rozszerzenie UE dowiodło swej skuteczności w zakresie promowania wolności, demokracji, pokoju, stabilności i rozwoju gospodarczego, a także praw człowieka i rządów prawa w całej Europie.

346. Europejska Partia Ludowa zawsze była zwolennikiem utrzymywania bliskich relacji ze wszystkimi krajami na kontynencie europejskim. Naszym celem jest utworzenie zjednoczonej Europy poprzez przyjmowanie nowych członków lub nawiązywanie partnerstw strategicznych. Wzmocnienie więzi skłoni kraje zainspirowane osiągnięciami Europy do przyjęcia wspólnych, europejskich wartości. Nim dołączą do Unii, kraje kandydujące muszą spełnić wszystkie określone kryteria i wymagania, przy jednoczesnym uwzględnieniu możliwości zintegrowania nowych

państw z Unią. Ponadto, tym krajom europejskim, które nie mogą lub nie chcą zostać członkami Unii Europejskiej należy zaoferować partnerstwo strategiczne z UE. Koncepcję tę należy szczegółowo opracować, tak aby stanowiła realną alternatywę dla pełnego członkostwa. Można także rozważyć opcję umów wielostronnych, obejmujących uczestnictwo w jednolitym rynku i ścisłą współpracę w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Należy przy tym zachować odpowiednią równowagę między rozszerzaniem UE a umacnianiem jej tożsamości i zdolności do skutecznego działania.

Środowisko, zmiana klimatu i energia

347. Zmiana klimatu to kolejne ważne globalne wyzwanie, które będzie miało znaczny wpływ na los przyszłych pokoleń. Coraz częstsze klęski żywiołowe na świecie oraz wzrost cen gazu i ropy wskazują na konieczność szybkiej i odważnej zmiany stosowanych technologii na najbardziej zaawansowane i wydajne. Dzięki konkretnym i przemyślanym krokom w stronę odnawialnych i niskoemisyjnych źródeł energii będziemy w stanie uniknąć niepożądanych skutków zmian klimatu, a jednocześnie ograniczymy naszą zależność od importowanych paliw kopalnych. Unia Europejska powinna nadal przodować w tej dziedzinie, ponieważ ochrona środowiska nie jest zadaniem, które mogą wykonać pojedyncze państwa. Podobnie Unia Europejska musi zmierzyć się z problemem zaopatrzenia w wodę oraz zatrzymać degradację środowiska, w szczególności utratę bioróżnorodności, a także wspomagać ochronę i odnawianie zasobów naturalnych (wody, powietrza, gleby).

348. Zależność od paliw kopalnych pochodzących z niestabilnych politycznie regionów to kolejny istotny powód, dla którego należy zwiększyć efektywność energetyczną i promować niskoemisyjne źródła energii, a także zdywersyfikować źródła i szlaki dostaw energii. Coraz większe globalne zapotrzebowanie na energię oraz spadające poziomy rezerw doprowadzą w końcu do wzrostu cen energii. Potrzebne są zatem nowe sposoby w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego dla naszych obywateli oraz w celu utrzymania konkurencyjnego i stabilnego środowiska dla europejskiego przemysłu. Transport jest bardzo ważny, zarówno z perspektywy przewozu ludzi, jak i towarów. Rośnie handel globalny, co może przynieść wzrost. Sektor transportu potrzebuje zatem szybkiego spadku zużycia

paliw kopalnych oraz znacznego zmniejszenia ilości wytwarzanych gazów cieplarnianych.

Imigracja i integracja

349. Poczucie przynależności i dzielenia tych samych wartości i zasad należy okazywać i umacniać w celu utrzymania poparcia społecznego dla projektu europejskiego. Musimy zachować ostrożność, aby nie ulec takim emocjom jak strach, nienawiść czy przemoc, a także wzmacniać współpracę i solidarność z członkami różnych kultur, którzy prezentują umiarkowane poglądy.

350. UE będzie potrzebować takiej polityki imigracyjnej, która z jednej strony rozwiąże problem rosnącej presji wywołanej przepływami migracyjnymi, a z drugiej strony — problem związany z sytuacją demograficzną w Europie. Z punktu widzenia skutecznej kontroli imigracji, a także spełniania podstawowego warunku zgodności i solidarności między państwami członkowskimi, potrzebna jest wspólna polityka w zakresie kontrolowanej i selektywnej imigracji, zapobiegania nielegalnej imigracji, skuteczniejszej kontroli granic, egzekwowania umów o readmisji oraz integrowania legalnych migrantów ze społeczeństwem.

351. Rosnąca rozbieżność między poziomem wzrostu populacji w krajach rozwiniętych i rozwijających się, a także zmiana klimatu, mogą doprowadzić do zwiększenia presji migracyjnej w kierunku z południa na północ, co może wywołać napięcie społeczne, jeśli zjawisku będzie towarzyszył spadek stopy życiowej z powodu masowej utraty talentów i umiejętności.

Zmiany demograficzne

352. Musimy zdać sobie sprawę, że niewiele jest gospodarek na świecie o podobnym profilu demograficznym. Rozwiązanie problemu starzejącego się społeczeństwa powinno być głównym priorytetem UE. Jednym z takich rozwiązań może być wyszkolenie europejskiej siły roboczej na różnych poziomach kwalifikacji.

353. Pociągałoby to za sobą przepisy związane z wydłużeniem rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę oraz zachęty dla starszych obywateli do tego, aby pozostali aktywni na rynku pracy. W ramach bardziej przejrzystego i lepiej regulowanego systemu finansowego, jako uzupełnienie systemu publicznego należy ustanowić prywatne fundusze emerytalne z jasno określonymi składkami, które należy promować poprzez zachęty podatkowe.

354. Dodatkowe działania należy podjąć w celu zwiększenia wskaźnika zatrudnienia, szczególnie w tych grupach społecznych, których potencjał jest niezbędny w celu sprostania przyszłym wyzwaniom rynku pracy. Dotyczy to ogólnie pracowników starszych, ludzi młodych i kobiet. Należy również podjąć szczególne działania w celu promowania integracji osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

355. Konieczne będzie także ułatwianie godzenia pracy zawodowej z życiem rodzinnym. Wyrażając uznanie dla roli rodziny w wychowaniu dzieci, polityka prorodzinna powinna jednocześnie uwzględniać te instrumenty, które dowiodły swej skuteczności w zakresie poprawy trendów demograficznych. Mowa tu na przykład o poprawie dostępności placówek opieki nad dziećmi i wsparcia rodziny w pierwszych latach po urodzeniu dziecka.

Bliżej obywateli — przyszłość instytucji UE

356. Ciągły proces integracji europejskiej wymaga zwiększenia uczestnictwa w demokracji w zakresie europejskiego procesu decyzyjnego. Procedury demokratyczne należy stosować w tych obszarach, w których państwa członkowskie przyznały kompetencje UE. W tym aspekcie konieczne jest wzmocnienie relacji między europejskimi instytucjami, a szczególnie Parlamentem Europejskim i parlamentami narodowymi. Traktat lizboński utworzył parlamentom narodowym drogę do ochrony zasady pomocniczości w procesie decyzyjnym. Solidarność oraz spójność społeczna, gospodarcza i terytorialna to istotne cele europejskiej integracji.

357. Parlament Europejski to dziś jedyna instytucja UE, której przedstawiciele są wybierani w demokratycznych wyborach. Stał się on centralnym organem decyzyjnym Unii Europejskiej. Niska frekwencja na wyborach do Parlamentu Europejskiego

wskazuje na brak koniecznego zaangażowania społeczeństwa w europejską politykę. Ponieważ z powagą traktujemy demokratyczne prawa głosujących, wybory do PE powinny stać się europejskimi wyborami z prawdziwego zdarzenia, którym towarzyszyć będzie więcej debat o realnych problemach Europy. Musimy zwiększyć świadomość wyborców na temat tego, jak istotne jest ich uczestnictwo dla legitymizacji projektu europejskiego.

358. Dlatego potrzebny jest także dalszy rozwój naszej paneuropejskiej partii politycznej i nakierowanie w debatach większej uwagi na sprawy europejskie. Proces integracji europejskiej musi częściej pojawiać się w debacie politycznej. Musimy sprawić, aby Europa stała się bardziej demokratyczna, przejrzysta i skuteczna. Obywatele UE mają poczucie braku wpływu na decyzje podejmowane na szczeblu UE, odwracają się od projektów wspólnotowych i identyfikują się ze swoim narodem. Z tego powodu instytucje unijne, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, muszą dołożyć starań, aby obywatele mogli się przekonać, że programy unijne są skuteczne, efektywne i przynoszą realną wartość dodaną. Obywatele muszą mieć dostęp do wszystkich decyzji i informacji udostępnianych przez Unię Europejską w swoim języku urzędowym. EPL uważa wielojęzyczność za element niezbędny do porozumienia między Unią a jej obywatelami i dlatego mocno ją wspiera.

359. Przyszłość UE będzie zależeć przez wszystkim od jej rzeczywistej zdolności do przewidywania i rozwiązywania konkretnych problemów ważnych dla obywateli. Aby sprostać temu wyzwaniu, Unia potrzebuje przejrzystego, wydajnego i skutecznego sprawowania rządów na wszystkich szczeblach, które można rozliczyć w sposób demokratyczny. Potrzebuje wydajnych ram działania, łączących interesy państw członkowskich oraz zaspokajających potrzeby obywateli, z uwzględnieniem takich wartości jak wolność, demokracja, odpowiedzialność, równość, sprawiedliwość, solidarność i pomocniczość.

360. Unia musi uprościć i skonkretyzować zakres i obowiązki swoich instytucji. Ponadto, uproszczenie prawa i wprowadzenie hierarchii przepisów, co poprawi przejrzystość i spójność wspólnotowego systemu prawnego, przyczyni się do lepszego zrozumienia UE przez obywateli.

361. Umocnienie instytucji UE oraz wspólnotowych metod decyzyjnych i obowiązków jest konieczne w celu osiągnięcia i poprawy przejrzystości, wydajności, odpowiedzialności politycznej, a także zdolności do wspólnego działania. Wszystko to jest potrzebne w celu zmierzenia się z przyszłymi wyzwaniami. W istocie jest to warunek konieczny, lecz niewystarczający dla sukcesu przyszłego rozszerzenia.

362. Unię należy skonsolidować, tak aby była w stanie osiągnąć swe cele po akcesji nowych państw członkowskich. Z tego względu znaczne zmiany instytucjonalne należy koniecznie przeprowadzić przed rozpoczęciem negocjacji na temat akcesji.

Unia gospodarcza i walutowa

363. Euro jest projektem, którego nie można wycofać, dlatego wspieramy działania państw członkowskich i UE, mające na celu zwiększenie zaufania opinii publicznej i rynków co do stabilności waluty. EPL postrzega euro jako jeden z najdobitniejszych przejawów europejskiej integracji. Korzyści płynące z posiadania wspólnej waluty euro znacznie przewyższają koszty. Szanse dla obywateli, przedsiębiorstw i gospodarki przewyższają ryzyko, ale w celu osiągnięcia takiego rezultatu potrzebujemy większej integracji gospodarczej i fiskalnej. Aby zapewnić obywatelom, przedsiębiorcom i inwestorom stabilne środowisko gospodarcze, potrzebujemy większej dyscypliny ze strony państw członkowskich, większej konwergencji w oparciu o najlepsze praktyki, a także lepszej koordynacji narodowych polityk budżetowych.

364. Wypełnianie swoich obowiązków przez państwa członkowskie i instytucje unijne jest podstawowym warunkiem dobrego zarządzania gospodarczego w UE. EPL jest gotowa zająć się problemem ograniczeń wynikających ze wspólnej polityki monetarnej oraz oddzielnych, często rozbieżnych polityk budżetowych na poziomie narodowym. W obliczu konieczności wypracowania wspólnej polityki gospodarczej, członkostwo w unii monetarnej wiąże się również z solidarnością i odpowiedzialnością za wspólną walutę. Wymaga to prowadzenia zrównoważonej polityki, utrzymywania dyscypliny budżetowej oraz ciągłych reform gospodarczych. Oprócz tego znaczną część środków budżetowych należy dystrybuować poprzez budżet UE.

365. Rosnąca współzależność gospodarek unijnych, posiadających jednolity rynek i wspólną walutę, wymaga dalszej poprawy zarządzania gospodarczego. Potrzebujemy narzędzi oraz instytucji, dzięki którym wdrożymy cele konwergencji w zakresie gospodarki. Pragniemy stać się motorem zmian w instytucjach, polityce i instrumentach UE, tak aby można było zapobiegać kolejnym kryzysom gospodarczym oraz zabezpieczyć przyszłość wspólnej waluty euro. Rzetelne zarządzanie gospodarcze zakłada ustalenie konkretnych celów i zobowiązań. Komisja Europejska sformułuje takie cele i będzie monitorować ich wdrażanie. W tym zakresie Komisja będzie stosować system zaleceń, korekt i sankcji. Rada będzie uprawniona jedynie do zawieszania bądź odrzucania takich decyzji przez większość kwalifikowaną.

366. Biorąc pod uwagę zobowiązania do przyjęcia wspólnej waluty po spełnieniu kryteriów, złożone przez większość państw członkowskich, zdajemy sobie sprawę z potrzeby większej konwergencji między UE a strefą euro. Na tej podstawie popieramy włączenie państw członkowskich spoza strefy euro do tych procesów decyzyjnych, które wpływają na ich sprawy gospodarcze i monetarne. Postrzegamy to jako instrument służący do oceny wpływu decyzji strefy euro na wszystkie państwa członkowskie UE oraz jako sposób wzmocnienia koordynacji między obecnymi a przyszłymi członkami strefy euro. Jesteśmy przekonani, że każde państwo członkowskie powinno utrzymywać dyscyplinę budżetową. Świadomi ryzyka finansowego, gospodarczego i politycznego, sprzeciwiamy się głosom wzywającym do wyłączenia ze strefy euro jakiegokolwiek państwa członkowskiego. Zagroziłoby to bowiem stabilności euro oraz zaszkodziłoby procesowi integracji europejskiej.

367. W pełni popieramy niezależność Europejskiego Banku Centralnego oraz jego główny cel, jakim jest dbanie o stabilny poziom cen w strefie euro. Utrzymywanie inflacji na niskim poziomie przez EBC pozwala utrzymać siłę nabywczą obywateli. Popieramy wszystkie działania Europejskiego Banku Centralnego, mieszczące się w ramach statutu, które umożliwiają zachowanie stabilności europejskiego systemu finansowego.

368. Wysoki poziom zadłużenia publicznego i prywatnego stwarza zagrożenia makroekonomiczne i finansowe, ponieważ ogranicza rządowe możliwości manewru w razie wystąpienia nieprzewidzianej sytuacji gospodarczej i zwiększa zależność rządu

od rynków. Kraje o wysokim poziomie zadłużenia stoją przed dodatkowymi problemami związanymi ze stymulacją wzrostu gospodarczego. Należy prowadzić rozważną politykę budżetową, aby zapewnić zaufanie rynków, a także stworzyć odpowiednie przepisy na wypadek nieprzewidzianych zdarzeń. Musimy zapewnić stabilność strefy euro w taki sposób, aby stała się wiarygodna w oczach inwestorów oraz zapewniała im stabilne i przewidywalne środowisko do prowadzenia interesów. Najwyższym priorytetem w procesie decyzyjnym powinno być zawsze utrzymanie zaufania inwestorów. Można to z powodzeniem osiągnąć poprzez reformy i powstrzymywanie się od planów ratunkowych, zgodnie z zapisami traktatowymi. Nie wyklucza to jednak solidarności między państwami członkowskimi.

369. Zdajemy sobie sprawę z ryzyka, jakie niesie ze sobą niezrównoważony poziom zadłużenia i zdecydowanie sprzeciwiamy się dalszemu narastaniu długu publicznego i prywatnego, który przekracza bezpieczny poziom. Zbyt wysoki dług publiczny stanowi nadmierne obciążenie dla przyszłych pokoleń, dlatego jest to niedopuszczalne. Polityka naszej partii zawsze będzie zgodna z celami społecznej gospodarki rynkowej i celami zrównoważonej gospodarki. Uważamy również, że do kryzysu gospodarczego i finansowego przyczyniły się oszustwa na wielką skalę, unikanie podatków i korupcja, a zatem wszystkim pakietom finansowym i pomocowym muszą towarzyszyć środki mające na celu zapobieganie i przeciwdziałanie takim przestępstwom.

370. Promujemy reformy gospodarki europejskiej, które zapewnią stabilność, opiekę społeczną i dobrobyt. Potrzebne jest m.in. zreformowanie niewydajnych systemów ubezpieczeń społecznych oraz zmiana przepisów rynku pracy, mająca na celu promowanie bezpieczeństwa zatrudnienia i wzrostu gospodarczego. Reformy strukturalne powinny również obejmować konkretne działania stymulujące zatrudnienie i włączenie społeczne. Zrównoważona polityka budżetowa niewątpliwie sprzyja wzrostowi gospodarczemu i tworzeniu miejsc pracy w długim okresie. Konsolidacja fiskalna powinna zawsze uwzględniać wpływ polityki budżetowej na rynek pracy.

371. EPL uważa, że w dłuższej perspektywie kluczem do sukcesu wspólnej waluty jest dążenie do takiego poziomu konkurencyjności i konwergencji gospodarczej, jaki

prezentują najlepsze w tej dziedzinie państwa członkowskie. Redukcja rozbieżności i nierównowagi pomiędzy państwami członkowskimi UE powinna być jednym z długoterminowych celów w zakresie koordynacji unijnej polityki gospodarczej. Jesteśmy i nadal będziemy orędownikami stymulujących wzrost reform strukturalnych. W tym aspekcie popieramy korelację między płacą a poziomem wydajności oraz podtrzymywanie wzrostu gospodarczego poprzez konkurencję rynkową na kompletnym, jednolitym rynku. Zdajemy sobie sprawę z potrzeby zwiększenia efektywnego czasu pracy w Europie w celu zapewnienia konkurencyjności i stabilności systemów emerytalnych.

372. EPL dostrzega potrzebę skuteczniejszego finansowania inwestycji napędzających przyszły wzrost. W tym aspekcie zamierzamy kontynuować poprawę skuteczności działań Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) i lepiej wykorzystywać jego doświadczenie w celu ułatwiania dostępu do kredytów dla firm.

373. Dla zapewnienia dobrostanu społecznego ważne jest, aby przynajmniej jeden wspólny dla wszystkich dzień w tygodniu był wolny od pracy. Od wieków w Europie takim dniem była niedziela. Wspólny dla całej Europy dzień wolny od pracy powinien przypadać w niedzielę również ze względu na pielęgnowanie europejskich korzeni kulturowych.

374. EPL podkreśla konieczność zreformowania globalnego systemu bankowego i finansowego. Banki powinny powrócić do pełnienia swej głównej funkcji, czyli wspierania realnej gospodarki, stymulując przedsiębiorczość i rozwój gospodarczy. Banki powinny wspierać wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy. Rzetelny system bankowy stanowi klucz do dobrobytu. Sektor usług finansowych powinien pomagać podmiotom gospodarczym w zarządzaniu i minimalizowaniu ryzyka związanego z działalnością gospodarczą, a nie zachęcać do spekulacji. Istotne jest, aby państwa członkowskie UE mogły same decydować o poziomie regulacji finansowych, np. poprzez ustanowienie wymogów kapitałowych dla banków. Regulacje UE powinny być traktowane jako minimalny standard. Naszym celem jest zbudowanie sektora finansowego o zwiększonej odporności na wstrząsy związane z napięciami w systemie finansowym i gospodarczym. Zdajemy sobie sprawę, że banki działające w sposób bezpieczniejszy mogą przynosić mniejsze zyski w krótkim okresie, ale uważamy, że stabilność dochodów oraz całego systemu bankowego jest

ważniejsza od mikro- i makroekonomicznych kosztów. Pragniemy zadbać o to, aby reforma globalnego systemu finansowego nie doprowadziła do obniżenia konkurencyjności europejskich banków. Z całą pewnością nie zamierzamy nakładać dodatkowych obciążeń na działalność finansową i gospodarczą w Europie.

375. Stałą poprawę produktywności i konkurencyjności EPL postrzega jako główne rozwiązanie obecnych problemów gospodarczych, a także warunek konieczny do osiągnięcia trwałego wzrostu gospodarczego w długiej perspektywie. Fundusze strukturalne UE powinny być przydzielane w taki sposób, aby spełniały swój podstawowy cel, jakim jest zwiększanie konkurencyjności mniej konkurencyjnych regionów. Komisja Europejska powinna więc zadbać o to, aby fundusze były wykorzystywane w sposób skuteczny i zrównoważony.

376. Instytucje unijne i państwa członkowskie powinny być przygotowane do pomagania innym państwom członkowskim UE, które borykają się z problemami gospodarczymi, w oparciu o zasadę solidarności i wzajemności oraz na ściśle określonych warunkach. Władze krajów korzystających z pomocy powinny respektować swoje europejskie i międzynarodowe zobowiązania oraz wdrażać reformy strukturalne na poziomie krajowym, co powinno poprawić ich przyszłe perspektywy gospodarcze, a także ułatwić odzyskanie zaufania inwestorów i powrót do stabilności w finansach publicznych.

Obywatele na pierwszym planie

377. Europa musi zmierzyć się z nowymi wyzwaniami i osiągnąć swe ambitne cele. Sytuacja demograficzna i starzenie się populacji stwarza spore szanse, ale i zagrożenia, które mają poważne konsekwencje dla społeczeństw. Europa musi dążyć do zreorganizowania społeczeństw w taki sposób, aby można było w praktyce dać wyraz solidarności międzypokoleniowej oraz troski o starszych obywateli, bez naruszania praw następnych pokoleń. Powinna promować możliwość przenoszenia praw społecznych, mobilność oraz dobrobyt starzejącej się populacji, tak by przebywanie na emeryturze można było postrzegać w kategoriach pozytywnych, a nie jako okres bólu i izolacji.

378. Choroby i epidemie przekraczające granice krajów, a także potencjalne celowe zagrożenia dla zdrowia (bioterroryzm) stwarzają nowe wyzwania dla zdrowia publicznego. Europa musi wzmocnić transgraniczną opiekę zdrowotną, aby zapewnić obywatelom najwyższy poziom bezpieczeństwa.

379. EPL uważa, że europejscy obywatele zasługują na najwyższe możliwe standardy życiowe oraz skuteczną ochronę swoich praw jako konsumentów. Na poziomie unijnym należy ustalić niezbędne wspólne reguły i praktyki w sferze ochrony praw konsumenta, a następnie w sposób jednolity je egzekwować. Aby zagwarantować te prawa, należy koniecznie zadbać o powszechny dostęp do potrzebnych informacji, aby konsumenci mogli dokonywać niezależnych, świadomych wyborów.

380. Europa jest znana na całym świecie z wysokiej jakości produktów rolnych, które stanowią podstawę naszego dziedzictwa kulinarnego. Musimy utrzymać tę jakość, a nawet postarać się ją poprawić w miarę możliwości. Dlatego należy ustanowić rygorystyczne normy produkcji zdrowej i bezpiecznej żywności, a także kontynuować promocję produktów ekologicznych. Z tego względu bezpieczeństwo żywności, a także zapewnienie dostępu do niej oraz stabilne dostawy produktów stanowią nieodzowne elementy naszej wizji nowoczesnej polityki rolnej. Jednocześnie wspólną politykę rolną UE, unowocześnianą już w zeszłych dekadach, należy dalej reformować, aby wspierała zrównoważony model rolnictwa, który uwzględnia niedobory żywności jako konsekwencję wzrostu populacji i zmiany klimatu, a także rolę wsi w gospodarce.

381. Reforma ta powinna również uwzględniać nowe i szybko rosnące, globalne zapotrzebowanie na produkty rolne (żywność i inne), u którego podstaw stoi wzrost światowej populacji, znaczna zmiana nawyków żywieniowych (zwiększone spożycie mięsa) oraz wykorzystanie biopaliw. Jednocześnie należy wziąć pod uwagę spadek wydajności produkcji rolnej w niektórych rejonach poza Europą, wywołany zmianą klimatu i niedoborem wody. W świetle tych faktów należy zadbać o ułatwienie dostosowania i stałą poprawę wydajności produkcji rolnej w Europie.

382. Aby umożliwić obywatelom Europy dochodzenie swoich praw, należy poprawić dostęp do wymiaru sprawiedliwości poprzez zmniejszenie kosztów i złożoności całego

procesu oraz skrócenie czasu oczekiwania, unikając jednocześnie przeładowania sądów. Wobec tego trzeba promować alternatywne systemy rozstrzygania sporów, takie jak arbitraż lub mediacja, które są szybsze i oferują mniej uciążliwe rozwiązania, a jednocześnie nie burzą porządku publicznego w kraju. Oprócz tego potrzebna jest poprawa skuteczności w zakresie rozwiązywania sporów transgranicznych poprzez systemy pomocy prawnej, które istnieją już we wszystkich państwach członkowskich. EPL popiera również stworzenie wspólnych ram współpracy policji i wymiarów sprawiedliwości, w pełni respektujących zasadę pomocniczości. Ocena wszystkich systemów egzekwowania prawa i wymiaru sprawiedliwości oraz wymiana dobrych praktyk są konieczne w celu umocnienia tej współpracy oraz sprawnego reagowania na międzynarodową przestępczość.

383. Karta praw podstawowych, której postanowienia zostały włączone do prawa UE, zapewnia obywatelom dodatkową ochronę, nawet przed ich własnym państwem. Oczekiwane przystąpienie UE do europejskiej konwencji praw człowieka (EKPC) dodatkowo wzmocni tę ochronę. Mówi ona o obywatelach jako konsumentach, pracownikach, emerytach, pacjentach, studentach, urzędnikach służby cywilnej, ale także jako uczestnikach Unii, w odniesieniu do europejskiej administracji i jej przedstawicieli. EPL pragnie zapewnić obywatelom bezpieczeństwo w życiu codziennym poprzez zapewnienie lepszej opieki zdrowotnej, wysokiej jakości żywności, rygorystycznych norm środowiskowych oraz skutecznej ochrony praw konsumenckich.

Podsumowanie

401. Jako partie członkowskie Europejskiej Partii Ludowej, jesteśmy zdeterminowani, aby utrzymać i zwiększyć znaczenie naszego grona partyjnego jako lidera w kontekście rozwoju Unii Europejskiej. Pozostając wierni naszym wartościom i otwarci na zmiany, dołożymy wszelkich starań, aby zmierzyć się z wyzwaniami obecnych czasów i wypracować rozwiązania pozwalające zbudować lepszą Unię Europejską.

402. Lepsza Unia Europejska to przede wszystkim Unia silniejsza i bardziej wydajna, zapewniająca obywatelom wolność, bezpieczeństwo, równowagę i dobrobyt, których same państwa narodowe nie są w stanie zapewnić ani teraz, ani w przyszłości. Unia, która odzyskała dynamikę gospodarczą i globalną konkurencyjność poprzez budowę jednolitego rynku i która zabezpiecza przyszłość swej gospodarki nie tylko dzięki wspólnej walucie, ale również dzięki wspólnemu zarządzaniu gospodarczemu.

403. Lepsza Unia Europejska to Unia otwarta na świat, przyczyniająca się do rozpowszechniania praw człowieka i demokracji pluralistycznej, wspierająca i broniąca demokratów i obrońców praw człowieka na całym świecie, działająca na rzecz pokoju i równowagi, a także aktywnie uczestnicząca w globalnym zarządzaniu poprzez silne instytucje międzynarodowe. Unia dysponująca mocnymi instrumentami do prowadzenia skutecznej wspólnej polityki zagranicznej, bezpieczeństwa i rozwoju, a także posiadająca wolę polityczną do posłużenia się tymi instrumentami dla dobra Europy i całej ludzkości.

404. Lepsza Unia Europejska to także Unia bliższa obywatelom i reagująca na ich problemy, respektująca zasadę pomocniczości i gotowa wspierać uczestnictwo w demokracji. Wizja ta uwzględnia silne europejskie partie, zdolne do konstruktywnego działania w Parlamencie Europejskim, a także w powstającej europejskiej sferze publicznej. Uwzględnia również zmniejszanie dystansu pomiędzy obywatelami, partiami i rządami narodowymi a instytucjami Unii Europejskiej.

405. Pragniemy umocnić naszą pozycję jako najsilniejszej partii europejskiej. Musimy zatem pracować nad dalszą ekspansją, ale również nad wewnętrzną spójnością. Będziemy dążyć do tego, aby dostosować się do warunków lokalnych, a jednocześnie

sprawić, aby nasz ogólny profil stał się bardziej wyrazisty, a wpływy sięgały poza granice Unii, wykorzystując w tym celu stabilne ramy dialogu i współpracy. Będziemy stale modernizować struktury i instytucje partyjne. Ale przede wszystkim zamierzamy kontynuować opracowywanie polityk w oparciu o solidny fundament — nasze podstawowe wartości. Podobnie jak w drugiej połowie ubiegłego wieku, z zaangażowaniem poświęcamy się umacnianiu pozycji EPL jako organizacji kształtującej Europę, tak by mogła odpowiednio zareagować na największe wyzwania i szanse również w tym wieku.